

Taxa postală plătită in num. No. 224713/929.

Dr. Rámásetter Róbert

Disztér 2., I. em.

BUDAPEST

10. Telefon: 9-77. Havonta 110, negyedeve 600, egészévre 6. Földre: Havonta 2, negyedeve 6, félévre 12, egészévre 20 dollár. Hirdetések díjazás szerint. Az „Uj KELET” az erdélyi és bánági zsidóság egyetlen politikai napilapja. Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Erő. Felelős szerkesztő Jámbor Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-szagi Ernő, Strada Matei Milo 5.

Ara 5 lej

Szerda, 1935. április 10.
5695. EV. NISZAN 7. XVIII. EVF. 83. SZAM.

VILAG TUKRE

A héber egyetem jubileuma

Tíz éves a jeruzsálemi héber egyetem. Tíz esztendeje annak, hogy lord Balfour, a tudományos világ és a zsidó közöletök reprezentánsainak jelenlétében megnyitotta a Skopus hegyen a világ első zsidó egyetemét. A javnei sinhedrion és héber akadémia óta nem volt tudományegyeteme a zsidó népknek. S mily különös: amikor elpusztult a zsidó állam, rabbi Jochanan ben Zakaj és az akkor élő zsidóság első gondolata és első tette a Tan és a szellem megmentése volt; a javnei tudományos akadémia megteremtésével vetették meg a zsidóság kétezer éves fennmaradásának bázisát — és kétezer év után, amikor Herzl és nemzedéke meghirdette az állam ujjaépítést, az első gyakorlati lépés a héber egyetem alapkövének lerakása volt.

1913-ban, amikor még nem volt „charter”, amikor még arról vitatkoztak a cionisták, kezdjen-e kolonizációs munkához a cionista szervezet a politikai előfeltételek megszerzése előtt, vagy várjon-e a politikai garanciák megadásáig, — lépett Weizmann Chaim a cionista kongresszus plénuma elé a héber egyetem tervével. Ebben a kérdésben nem volt vita, nem volt harc a politikai csoportok között, ez a gondolat mindenki magáévá tette.

A terv meghirdetése után tizenkét esztendővel, 1925 áprilisában, élő valósággá avatták a zsidó nép első tudományegyetemét és az a tiz esztendő, melynek határkövéhez érkezett ebben az évben az egyetem, nemcsak a zsidó tudomány, hanem a zsidó nép tekintélyét is növelte a kulturális világ előtt. Ma még főleg kutató-intézet a jeruzsálemi egyetem, de mint ilyen is nagyot alkotott és nincs messze már az idő, hogy valóságos és a gyakorlati élet követelményeinek szülő tanintézeté fejlődjék ki.

A héber egyetem tíz éves jubileuma alkalmából a nagy amerikai rádióadóközvetítettek dr. J. L. Magnes, az egyetem rektorának Jeruzsálemben tartott és sir Herbert Samuel, valamint Antony de Rothschild Londonban tartott beszédei.

Sir Herbert Samuel, Palesztina volt fő-kormányzója, rádió-beszédében a következőket mondotta:

— Itt Londonban hajnali háromnegyed 3 van most. Fennmaradtunk a késői óráig, mert ez a legalkalmasabb időpont az Egyesült Államokban élő hallgatóinknak. A jeruzsálemi héber egyetemről szeretnék beszélni, mert az egyetemnek szüksége van összes barátai sürgős támogatására.

A jeruzsálemi egyetem lényeges része az új Palesztina életének. És az új Palesztina lényeges része az összes országokban élő zsidók életének. Számukra, kik szét-szórtan ének az összes országokban, Palesztina az egyetlen fénypont. És Palesztina nem jelent pusztá materiális és gazdasági tényezőt. Kétségtelenül fontos, hogy Palesztina eredményeket ért el mezőgazdaságában és iparjában. De ez nem minden. A kultúra és az ideálok országa is kell, hogy legyen, a filozófia és vallás, a tudomány és az irodalom, a zene és a művészet centruma. Ezért lényeges Palesztina és mindannyiunk számára a héber egyetem.

De mai állapotában és feladataihoz mérten az egyetem ahhoz az egyelőris motorhoz hasonlít, melyet egy tíz tonnás nehéz kocsihoz építettek be. A motor dolgozik, tejesíti, amit tud, de jeje azonban nyilván csekély. És az erő ebben az esetben nem pénzkeresés. Megfelelő tanyerő és kutatók által rendelkezésünkre. A németországi kiüzetés következtében jelentősen nőtt azon tudósok száma, akik alkalmazást ke-

Borzalmas tájfun söpörte végig a Fülöp-szigeteket és a mexikói Jucatan félszigetet

Hatvan halálos áldozat, huszezer hajléktalan

London, április 9. A Fülöp-szigeteket tájfun söpörte végig. Több ezer személy hajléktalanná vált. Egyik falu teljesen megsemmisült. A halálos áldozatok száma az első jelentések szerint 25. Ujabb jelentés szerint a tájfun hatvan halálos áldozatot követelt és több, mint huszezer embert tett hajléktalanná.

London, április 9. A mexikói Jucatan félszigeten orkán pusztított. A halálos áldozatok száma megközelíti az ötvenet. A szélvész éreje egy személy-vonatot kivetett a sínekből. Három személy itt is életét vesztette s huszan súlyosan megsebesültek.

Robu cuzista képviselő fantazmagóriái zsidó provokációkról

Serdici képviselő el akar csapni egy prefektust, aki „a magyarok, szászok és a cigányok szolgája”

Bucuresti, április 9. (Az Uj Kelet tud.) A kamara mai ülésén Saveanu előnké meláttatta nagy beszédében Beszarabia Romániához való csatolásának évfordulóját, majd Inculetz belügyminiszter, aki Beszarabiát képviseli a liberális kormányban, emlékeztetett meg a történelmi aktusról.

Modreanu vaidista képviselő a vastrész-tőt támadta, Serdici nemzeti parasztpárti pedig a tarnava-marei prefektus elmozdítását szorgalmazta azon a címen, hogy a prefektus a szászok, magyarok és a cigányoknak a szolgája.

Ezután Nichifor Robu cuzista képviselő mondott olyan fantasztikus beszédet, ami még az összes eddigi cuzista fantazmagóriák is túlsz. Bucurestiben napok óta tartanak az egyetemen, sőt az uccákon is a zsidóellenes kilengések és egymást követik a legsúlyosabb atrocitások. Ezzel kapcsolatban Robu képviselő a következőket mondotta a kamara tribünjéről:

— A diákság felismerte azt a veszélyt amelyet a zsidó elem az orvosi fakultáson jelent. E fakultás hallgatóinak már 70 százaléka zsidó. Az ifjuság látta azt, hogy nem lehet zsidó orvosokra bízni a parasz-tok gyógyítását, mert a zsidó orvosok kri-

minális vallása azt kívánja, hogy a legjobb keresztényt is öljék meg. A diákság követelte a numerus nullust, fel akarta hívni a hatóságok figyelmét a veszedelem-re. E békés manifesztációját a diákságnak azonban provokációkkal zavarta meg a zsidó lakosság, amely egzisztenciáját látta veszélyeztetve.

— Ami azonban a legkülönösebb, a hatóságok, ahelyett, hogy a provokálók ellen jártak volna el, akik hivataln vendégek az országban, a diákok ellen fordultak, akiket letartóztattak.

Robu ezután drámai színekkel ecsetelte, hogy negyvenkét árthatlan diák egyetlen börtöncellában hogyan szenved.

Április 26-tól — május 6-ig fellegv

Bucuresti, április 9. A husvétii ünnepek alkalmából a CFR 50 százalékos jegykedvezményt ad az összes vonalokon és az összes vonatokon április 26-án déli 12 órá-tól május 5-én éjjel 24 óráig. Az utasok tehát csak féljegyet váltanak, úgy eluta-zásuk, mint visszatéréskor.

Ezt a fantasztikus állítást alighanem nem fogja elhinni a francia sajtó Vaidának. Mert a mi a régi pozíciókat illeti: az összes állami hivatalok, a hadsereg, a közelet valamikor ez a kisebbségi lakosság voltak.

Most már az egész a román többségé.

Es hol vannak azok az új pozíciók? Iparban, kereskedelemben, szabad foglalkozásu karban a románok olyan arányban fejlődtek, hogy rövidesen minden numerus valachicus nélkül háttérbe szorulnak a kisebbségek a közelet egész vonalán.

Ezt alighanem nagyon jól tudja a párizsi lap bucaresti levelezője. Vaidának ez az érve ugyanis egyáltalában nem meggyőző.

Aztán még valamit mondott Vaida, ami fejbekölintja az embert, ha elgondolja, hogy olyan politikustól ered, aki évtizedeken keresztül felelősségteljes politikai pozícióból a közvéleménynek jelentékeny részét irányította.

Azt kérdezte Vaida, hogy a francia kor-

mányok nem-e hasonló intézkedésekkel operálnak az idegenek ellen?

A francia riporter számára nyilván ujdonság volt ez a dolog. A francia újságíró alighanem Vaidától hallotta először, hogy Franciaországban olyan értelemben vett idegenek élnek, mint ahogyan azt Vaida gondolja. Franciaországban nincsenek kisebbségek. El ott vagy 130 ezer zsidó, akik az élet minden ágában képviselve vannak. Például a jobb-oldali Mandel, aki miniszter. De „idegenekről” nem tudnak Franciaországban.

Vannak idegen munkások és idegen orvosok, akiket az ország befogadóképességének arányában ismernek el.

De van és lehet Franciaországban helye valamilyen „numerus”-nak?

Vaidának ez a nyilatkozata egészen megdöbbenő példája annak, hogy a politikai elfogultság hogyan hamisít át természetes és a krisziból származó jelenségeket úgy, ahogyan az az elfogult politikusknak éppen teszik.

Mihalache csődjei

Mihalache, a nemzeti parasztpárt vezére mezőgazdasági szakértő is egyttal. Bizonyára ezzel magyarázható, hogy hasonlatait akkor, amikor a politikáról van szó, az állatvilág köréből veszi.

A volt belügyminiszter úgy találja, hogy a románság és a kisebbség együttélése ebben az országban olyasvalami, mint egy lövőverseny. Lövőverseny, amelyben a csődörök nem azonos előfeltételek mellett futnak.

Ebben Mihalachenek igaza van.

Csak éppen nem abban az értelemben, hogyyan ő gondolja.

Mihalache megkülönböztetett elbánást kér a román elem számára, állami támogatást kíván nyújtani neki, hogy kiegyensúlyozza a mult igazságtalanságait a románsággal szemben.

Az igazság viszont az, hogy ha történetk a multban igazságtalanságok, ezek már régen kiváltották. Sőt. A kisebbségi elem egyre inkább háttérbe szorul a gazdasági, társadalmi és politikai élet minden vonalán, míg a kisebbségi kereskedőt elviselhetetlen adóterhek gyötrik, a román kereskedő állami szubvencióval a zsebében, konkurrál. Már mint a szabad versenyben. Mert állami szálításkor ki versenyen kívül áll. A román intellektuelek 60—70 százaléka állami bevételi forrásokat is élvez. A kisebbségi ezzel szemben a leszegényedett kisebbségi klientúrára van ráutalva, amely egyre inkább buvik a hatóságokkal szemben jobban érvényesülő többségek védelme mögé.

Ez még mindig nem elég? Ujabb kedvezményeket, újabb előnyöket akar Mihalache a többségi elem számára? Hiszen ez már egyenlő kell, hogy legyen a kisebbségek élet-lehetőségeinek teljes megsemmisítésével.

Ez volna a nemzeti parasztpárt demokráciája? Ez volna a jogegyenlőség? Avagy talán a maramuresi erdőkitermelés nacionalizálásával való diszkvál, amely zsidó családok szárait fosztotta meg kenyérétől, képez a „egy” ellentétét Mihalache és Vaida Sándor numerus valachicusus között?

Vaida mozgalma kétségtelenül mérhetően szenvedések kutterfórási a romániai zsidóság számára.

De legalább tudja most már ez a zsidóság, hogy mennyire magára van utalva a maga keserves önvédelmi harcában.

Vaida és a franciák

Vaida numerus valachicusus Franciaország haladott közvéleményében és hivatalos politikai körökben éppolyan felhőrdülést keltett, mint Romániában.

A francia kormánylapok siettek aggodalmaknak kifejezést adni afőlött, hogy az országának kétszeri miniszterelnöke, akinek a külpolitikai problémák iránti érdeklődése közsímsert, olyan politikai elvek profétájává csapott fel, melyek el fogják téríteni Romániát eddigi külpolitikai vonalától.

A Le Tempsban Vaidának egyik volt professzora cikkezett erről a politikai pálfordulásról, amelyről nem kevesebbet állított, minthogy a numerus valachicusus egyenesen Titulescumak szánt torpedó, amellyel az eddigi román külpolitikai irányáról akarja Romániát letéríteni.

Vaida nyilatkozattal válaszolt a Le Temps cikkére.

Azt mondja ebben a nyilatkozatában Vaida, hogy mindvégig hű marad a francia orientációhoz. Nem kíván eltérni az eddigi külpolitikai iránytól.

Ugyanakkor azonban Oradean és Isabian Hilttert, mint az új Németország megmentőjét, a német egység megalkotóját ünnepelte.

Es olyanokat is mondott Vaida, hogy a mozgalom nem fogja megsérteni a békeszerződésnek szellemét, mert semmiféle békeszerződés nem intézkedik afelől, hogy a kisebbségeknek több joguk legyen Romániában, mint maguknak a románoknak van.

Ennek bizonyítékul megállapította Vaida, hogy a kisebbségek régi pozícióikat is megtartották, de ezek mellé még újakat is szereztek.

ek

szerepét. Olasz-
együttműködésre
ikai orientációja.
tte:

közvetlen kölcsö-
országban úgy
rencsés nemzetközi
már debizonyított
jelentőségét. Olasz-
g ellene volt az erő-

ch elutazott For-
tresai előkészítés
nytak a diplomáciai
fővárosai között.

ormány megtudat
világosítást a mi-
sról

ador.) Kormánykő-
felvilágosítást a
mielőtt azokról
ujtanak tájkozta-
elentés szerint Si-
en utazásainak be-
ma délelőtt a mi-
st tett. A minisz-
helyzetet és álta-
lapította a stressai
delegáció utasítá-
a mai nap folya-

or.) Hitler kancell-
tenhez, amelyben
ést megbetegedése
gyulást kíván.

keresek akadémia.
silescu Ion elektro-
logia, Bran Stefan
nescu A. középisko-
n dr. Cracionescu
Constantinescu
eanu teológia, Cos-
fanescu Nic. teol.,
akad., Berindei St.
Iarcovici S. keresk-
dr. Tanasescu G.
orghiu C. teológia.
t néhány zsidó is
egyént tartóztattak
isérték a hadbíró-
ákok névsorát fei-
ügyi minisztérium-
tóságokat utasítani
k foganatosítására.

hajlandó
közi munkaügyi
22

A szovjetkor-
zatik csatlakozni a
atalhoz. A család-
föltételhez kötik.
ismerje el a szov-
érvényességét.

ítások vannak
essziniába

or.) A Reuter-ügy-
szerint Abesszinia
és municionszállít-
cia Szomálián ke-
émetország. Dánia

enyélések a nemzet-
ból jelentik: Spa-
deficit fedezésére
fél százalékos bel-
londoni City-körök-
25 millió font
íték el hírek. A
szerint a belga ál-
ban 225 millió frank
annak felvénni.

Lapkiadó E. I.
Baron L. Pop 10.
77.

T

resnek. Diákok száza és ezrei is vannak, kik igényt tartanak befogadásukra. Tudásra szomjuhozak, de — Milton szavaival élve — „az éhes nyáj feltekint és senkisémet táplálja”. És mindez azért, mert az egyetem nélküli a szükséges eszközöket. A tanárok fizetése meglehetősen kevés. A költészet kiengeszteléséért való állandó harc mindennapi gondja az egyetemért felelős tényezőknél.

Az egyetem nagyszerű kilátások mellett látott munkájához. Hirtelen beütött a világgazdasági krízis és súlyosan megtépázta az egyetem bevételi forrásait. Ugyanakkor a németországi zsidók kiűzése folytán új munkahelyeket kellett teremteni tanárok, tudósok és diákok számára. Re-

dukált bevételek az egyik oldalon, fokozott szükségletek és feladatok a másik oldalon, — ez az a helyzet, amelyre fel akarom hívni az önök figyelmét.

Az egyetem formális megnyitására tízedik évfordulóját ünnepeljük. Leiki szemem visszatekintenek arra az emlékeztető és felejthetetlen ceremóniára, melyet lord Balfour vezetett le, aki Angliából Palesztinába utazott, holott már nyolcvan esztendő volt. Az egész kulturvilág képviseltette magát. Számomra mélyreható élmény volt. Én voltam Palesztina első zsidó kormányzója kétezer év után, az első zsidó kormányzó Agrippa Heródes óta, aki végeredményben csak egy idomeus volt Moáb országból. És résztvehettem Jeruzsálem hegyén egy zsidó kulturcentrum felavatásában, amelyet husz évszázad óta nem láttak ott. Valóban nagy élmény! És nagyszámu hallgatóimra tekintve, nem mondhatok egyebet, mint az ősi áldást: „Áldott légy Te, aki életben tartottál bennünket és megőriztél minket mind a mai napig.” Engedtessek meg nekünk, a mai napok nemzedékének, hogy méltóknak mutakozhassunk a mult örökségéhez és emlékeztetéssel tegyük kötelességteljesítésünkkel a jövő előtt.”

MAI KEZDETTEL SELECT MOZGO GARY COOPER A titokzatos 13-as rendkívüli filmben, Marion Davies A nő főszerepben: Műsoron kívül a legújabb híradó!

Steleso Cornele A felozlatott Va

Bucuresti, aprilis 9. másfél évvel ezelőtt mozgalomnak mindent volt Zelea Corneliu Romantikával véte lovon vonult a falva kezdett, letérdelt, a met, megcsókolta a val színészkedve tartott, rázta az ökl meg ellenfeleit... N ugy tett, mintha me A hivi bálványozták esküdtek a nevére, az uton volt, hogy ké révé lépjen elő. Képvisele lett s els lesuc, 24 éves fiatal befejezni jogi tanul cciókat s az összes tö rában a „gárda” nevé el. Codreanu csupá alkalmakkor olvasott mantikától átfűtött r Egy szép napon az elváltak. Néhány hón az ügyességen jelent Stelescu, hogy merés Most aztán Steles nyílt levélben letelep urát, a „kapitányt”.

Két könyv a mai Németországról

Bécs, április hó. Az egyiknek professor Mamlock a címe, szándarab és Fredrich Wolf, az emlékeztető kuttaró matrózlázadásnak dramatizálója írta. Könyvvalakban Oprecht & Helbling zürichi kiadóknál jelent meg. A Svájcban egyébként már hónapok óta egyfolytában játszik és hallom, a nehezen mozgó svájci bugris is ki-zökkent a megszokott kerékvágásból megkapó színpadi jeleneteinek hatása alatt.

Olvasva kevésbé hatásos. Sőt gyakran papíros ize van a párbeszédeknek, könyvszaga az alexjainak. Különösen a kommunizisták sikerültek benne félre. Pedig Wolf erősen ügyes, hogy szimpatikussá tegye őket és egyedül üdvözölnek állítsa be a nézeteiket. Ezt a buzzóságot Szovjet-Oroszország is honorálta már. Bizonyíték: Professor Mamlock könyvkiadását a moszkvai „hetedik nyomdában” állították elő. És ugyancsak moszkvai szájja van a műfaj-megállapításnak is, amelyet a könyv alcíme fejez ki: „A nyugati demokrácia tragédiája”.

Ez a minőség egyébként távolról sem helyes. Mamlock professor veszte a német zsidóság tragédiája és korántsem a demokráciáé. Azé a német zsidóságé, amely csak fajilag, csak a vérségével, egyszerűen: akaratán túl kapcsolatokkal függött össze még úgy, ahogy a néppel. Az életmódja, a gondolatvilága, az ideáljai azonban már messze elhanyagoltak tőle. Mamlock demokrata is ugyan, de korántsem a politikai felfogása miatt üldözik, hanem egyszóval a zsidósága miatt, amelytől pedig réges-rég elidegenedett. És mert nehéz, sőt éppenséggel lehetetlen olyasmiról beszélni, amivel semmi köze sincs — ezért történik, hogy Mamlock nem talál kivétező utat a megzomborításból. Ezért esik, hogy magárahagyottságában a revolvré téved rá a keze, az ócska katonai fegyverre, amellyel egykor, a világháborúban a hazáját szolgálta. Ezért, a zsidóságnak jeditésége és tartamatlansága miatt, történik, hogy amikor kiközösítik a németiségtől, amikor elzavarják a klinikájából, tehát amikor megfosztják a talajtól, amelybe gyökeret vert, a munkalehetőségtől, amelyen egész lélkével csig, csak az öngyilkosság lehetősége marad nyitva számára. De legalább belátja, hogy nem helyesen cselekszik, amikor dezertál az életből. Belátja, hogy harcolnia kellene. Hogy „a legfelháborítóbb gazság megfújni a harc elől, amikor harcra van szükség”. És az utolsó szavával a fiát üdvözli. A 20 esztendő gyermek-iffjú, akivel nem tudott egyezni mostanáig, akit elkergetett a háztól és aki a kommunizmus frontjának aktív harcos. Nem ébred tehát rá a halál előtti utolsó számvetésében sem, hogy végeredményben ez a fiú is ugyanazt a tévutat járja, amit ő. Hogy az ő útja is zsákutcába vezet. Hiszen idegen ideálokért áldozza fel magát a megdicsért fiú is, idegen hadseregben harcol ő is és így vele is könnyen megismétlődhetik, ami az apjával történt, hogy a diadal útján, vagy akár már az előrenyomulás folyamán, akárcsak az apját, majd őt is kitessékeltik, sőt kibebrudalják. Nem ébred rá, hogy a tevékenysége számára a zsidóság lenne az egyedül alkalmas terep. Mamlock azonban így is, mindegyik hibája ellenére is, erősen szimpatikus egyéniség. Tudása, akaratereje, szókimondása, a lelkes embersége vonzzák az olvasót és bizonyára nálánál is erősebben: a nézőt. A bu-

kása pedig, a történelem kíméletlen ítélete az asszimiláció és vele egy nagy darab zsidó mult felett, mélyesen elszomorító. Mert latens zsidó értékeknek pusztulását is jelenti, amiket talán még menteni lehetett volna.

A második Németországról szóló könyv, melynek fedelére oda kéne írni az íróst: Csak erős idegzetűek számára! Karl Billinger riportázza a német koncentrációs táborokról. Címe Schutzhaft Nr. 880. Kiadója a párisi Editions de Carrefour.

Ez a könyv remélhetőleg fel fogja küssé piszkálni a világ lelkiismeretét, ha a felb-resztését már nem is lehet tőle elvárni. Nem mintha a Billinger írása fagyaték erejű lenne, hanem, mert nagyon mélyen ászik ez a

lelkiismeret. A világ ugyanis egyszerűen tudomásul vette, hogy Németországban az emberi dolgok visszahanyarodtak a kannibálizmus korába. És csak akkor fog nagykénsön ráeszmélni, hogy ez a visszapótyolás az ósvadonba az ő ügye is, amikor a vérszemet kapott kannibálizmus a belpolitikáról áterjed majd a külpolitika területére, vagyis amikor nem állapodik meg többé a német határok között.

Billinger riportázza egyébként egy munkás naplója, akit a puszta gyanu alapján a Gestapo — tükos állami policáj — kaszárnyájába hurcoltak, onnan pedig a gyűjtőtáborba visznek egyszerűen egy kis megjavítás céljából. A neve lekopik róla itten. Számot kap a neve helyébe, akár a gályarabok. És tényleg: gályarab-sors vár rája. Verés, lelkigyötrelmek, förtelmes piszok, nehéz munka és kutyáknak való eledel. Beteg idegzetű, elkérgesedett lelki emberek kénye-kedvének, bitang szadizmusának van a sors társával együtt kiszolgáltatva. És ezek a szuverénitásra emelt fél-emberek, egész-állatok egyre és alaposan visszaélnék a hatalmukkal. Nemcsoda, hogy sokan foglyok közül a halálba menekülnek előlük.

Mindezeken a kínzóhelyeken nagy szerep jut ki persze a zsidógyűlöletnek. A zsidók részére külön szemvedés-többletről gondoskodnak a leleményes rabtartó porkolábok. Már az első kihallgatásnál szorgosan megtudakolják, zsidó-e az a szerencsétlen, aki a markukba esett. És ha igen, akkor rögtön megkezdődik „a speciális kezelés”. Az intellektuek, az egyetemet járt foglyok egyébként bizonyos kedvezményekben részesülnek. Nem „összhangolják” őket felhőlra veréssel és testi megerőltetés helyett irodai munkára fogják őket. Mert nem lehet tudni, nincs-e valamelyes kapcsolatuk a hatalmasokkal, vagy éppenséggel a külfölddel. Tehát nem lehet tudni, nem-e ütnek vissza, ha kikerülnek

a pokolból. Hogyha azonban zsidó az illető, akkor nincs kegyelem számára. Agyonkínöz-zák és agyonoldoztatják, tetejében elküldik, mintha pestises lenne.

Sokat tud elmondani Billinger a lakosság titkos, sőt néha nyílt együttérzéséről, amit a politikai foglyok iránt táplál. Novellába illő történet, amit egy öreg, beteg fogoly fellezadásáról, egy szökevény kérekerítéséről és megbüntetéséről, a táboron belüli kémszol-gálatról, az intellektuek nagy átalakulásáról és a foglyok titkos szervezkedéséről ír. A legérdekesebb pedig a sok édekesség között a koncentrációs táborok között a koncentrációs táborok üzleti megszervezettségéről tisztán üzleti alapon nyugvásról szóló meg-állapítása: „A gyűjtőtáborok pénzügyi szempontból egyetlen nagy társaságot alkotnak egész Németországban — írja — és önállóan kell gondoskodniuk a létfontartá-sukról. A fogoly illetőségi helyen napi 1.50—2 márkát fizet a tábornak. Ezenkívül napi 30 pfenniget vesz be a tábor a vállalkozóktól, akiknek a fogoly munkakeréjt hérbe adja. Az S. S.-tiszték észak örök zsoldját viszont a tábor kell előteremtse. Az állam a nagy pénztelenségre hivatkozik és semmit sem fizet. Ez az állapot arra készíti a tábor parancsnokságát, hogy mennél hosszabb ideig tartsa a táborban a foglyot. Hiszen — tiszta számítás! — mennél több a fogoly és pedig a munkaképes fogoly, annál nagyobb a „rebach”. Egy-egy táborban vagy 30 S. S.-tiszt és vagy 150 főnyi S. S.-legény élőködök. A nyomorúságos állami munkanélküli se-gélyből kellene tengődniük, ha a gyűjtőtábor nem biztosítana számukra szinte korlátlan hatalmat és bőséges kereseti lehetőségét.” Marxnak, a történelmi materializmusnak igazn tehát még a kiirtására létesített Hitler-féle gyűjtőtáborokban is bezonyosodik. Ezekben is a „rebach” dominál. (g. s.)

Mit mondott Vaida Sándor Franciaország számára a numerus valachicusról

A német-román kapcsolatok és a kisebbségi jogok megsértése

Bucuresti, aprilis 9. (Az Uj Kelet tud.) Az ujj vaidista napilap, a Frontul Románesc, interjú közöl, amelyet Vaida Sándor adott egy francia sajtóbünyökség bucarestii tudósítója előtt. A beszélgetés főleg Vaida Sándor külpolitikai orientálódását akarta tisztázni, mert a külföldi, és különösképpen a francia sajtó, a mai ideges nemzetközi atmoszférában nem szívesen venné, ha egy volt miniszterelnök vezetése mellett olyan politikai áramlat keletkezne, amely a német politika vizeire evezne.

— Mi a véleménye, elnök ur, azokról a hírekről, amelyek az ön politikájáról elterjedtek, nevezetesen, hogy az autochton románok jogaiért harcolva, megsérti a kisebbségi állampolgárok érdekeit?

— A kisebbségi elem privilégizált helyzetben van, minthogy nemcsak hogy megőrizte azokat a pozíciókat, amelyekkel a régi osztrák-magyar monarchiában rendelkezett, de sikerült új pozíciókat is elfoglalnia a többségi nemzet rovására.

— Mit mondanának önök Franciaországban, ha a nemfrancia etnikai elem, amely francia állampolgársággal rendelkezik és azok,

hiknek nincs állampolgárságuk, utóval alapján élvezik Franciaország vendégszeretetését, megsemmisítő többségben elfoglalva tartalmak a vezető pozíciókat és a második és harmadrangú pozíciókat nagyrészt, le egészen az egyszerű munkásig. Hasonlóképpen mit szólnának önök Franciaországban ahhoz, ha ezzel a helyzettel szemben a fiatal francia diplomások, akik munka nélkül maradtak, hiába kérik a hatóságoktól, hogy adjanak nekik is alkalmat arra, hogy dolgozzanak és biztosítsák egzisztenciájukat. Ez a mi országunk román ifjúságának tragédiája.

— Az ön akciója nem jelent támadást a békeszerződés érintetlenségével szemben? — Szeretném látni, matasson nekem valaki bármely békeszerződésben valamely rendelkezést, amely megtámadható volna amiatt, hogy a volt harcosok szülei és fia, valamint maguk a frontharcosok, akik Franciaország mellett ontották véréüket, a szabadságnak és igazságosságnak ugyanazon ideál-jáért, az élethez és a vezetéshez való jogukat követelik a maguk országában.

— Az akció, amelyet ön végez, vajjon nem irányul-e Franciaország és a francia-

román barátság ellen?

— Szomorú volna, ha Franciaország közvéleményét a tegnapi ellenségeink érdekelt és korrupt sajtója informálná csupán. Nem lehetséges az, hogy a francia-román barátságot kisebbségi tartás fenn, mert ebben az esetben ez a barátság fikcióvá vána. A francia-román barátság forrása az etnikai román elem őszinte tiszteletében és esz-dálátában gyökereszik, Franciaországgal szemben.

— Milyen uton akar előjogokat biztosítani az autochton románok számára a kisebbségekkel szemben?

— Nincs szó előjogokról az autochton románok számára, mert az én harcom társadalni és nemzeti igazságot akar adni a románoknak. Azok a privilégiumok, melyeket az etnikai kisebbségeink a régi osztrák-magyar monarchiában élveztek, továbbra is biztosítottak vannak, sőt megnöttek Nagyromániában. A mi türelmisségünk nem mehet elődög, hogy az ipar, a pénzügyek, a kereskedelem és a mezőgazdaság tegnapi mágsá-sai továbbra is elnyomják és kizsákmányolják a mi autochton népünket éppen Nagyromániában, ugy, ahogy azt az osztrák-magyar uralom alatt tették.

— Milyen garanciát adhat ön a francia közvéleménynek, hogy az hinni tudjon az ön lojális érzelmeiben a szerződésekkkel és Franciaországgal szemben.

— Nem áll érdekeemben az, hogy hasonló garanciákat nyújtsak. Ha a lojalitás érzellete a szerződésekkkel és Franciaországgal szemben nem a román nép egyhangú érzellete volna, vagy ha a szerződés ellenléte kerülne ezzel az érzellettel, mire volna jó az én szóban, vagy írásban kifejezett lojalitásom?

— Engedje meg, elnök ur, hogy megkérdézzem, hogyan képzeli el a hitlerista Németország és Románia jövőbeli kapcsolatait?

— Amikor látom, hogy a tegnapi ellenségek a francia és német frontharcosok, meglátogatják egymást, hogy érzelmileg enyhítsenek a két nép közötti feszültségen, azt hiszem, hogy ami az állam belső rendjét illeti, nem vagyok hivatott arra, hogy beavatkozzam Németország belligyeibe és hozzászóljak Hitler reorganizálásához. Mégis azt hiszem, hogy ami Románia és a német birodalom jövőbeni kapcsolatát illeti, ezeket a Franciaország és Németország közötti kapcsolatok ritmusa fogja meghatározni.

Ellensége a pénzének ha féhérművásáriás előtt meg nem győződik olcsó áraitól. Tavasz és nyári divatujdonságok a legnagyobb választékban méret után készülnek. WOJAZ CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand 65. férfi lehérműüzem. Tekintse meg kirakataimat, Vidékre mintát küldök.

Nyílt... „Egy ifjúság nevébe letelepéseit a volt va azon ifjúság nevébe hitt, mint vagy valójombjain emelkedett. mődon megcsufoltad. Most neked, aki egy hazug szavaidnak s a csidhoz, amely gyilkok voltam mindaddig, an lelked nyomorúságát. Amikor megláttalak az irtózat s most ism tiszta uton haladok, natra bezennyeztél. Te, csak te szennyezt Akik körülöttem m mernek. De hányank törted rájöttek, hogy bálvány Ezért én is bünsőne emeltelek az ő szemlél hogy egy szalmabálvó Megénekeltelek, me kétszínű szavaidnak. A somat állítottam eléjük ben. Ma joguk volt emiatt, mert téves ut Elejétől fogva hazud Amikor elváltál Cu hazudtad, hogy elvi o lépésre. Az igazság az lészottak meg képvis ládi okok, meg a te l sod. Akáresak plagizált. A mozgalom progra amelyet kiadtál, plá könyvet másoltad le. ban: „Még holtan se kapitányt tévedhet... r rúsnak még akkor is ha rossz uton haladna nevelés! A nevedet olyan re tad be a Manciu-per fel, mintha az emberek zelní más vezető, min a nők az „Adesgo” ha Filmre vették az esk keresztelőjét... Es r fehér lovon, kereszte gyermekálmánk megv ned és romantikus léle De az álom szertefos Egy ké Vaida Voevod szöveg manifesztumát s ó add replésére, a legionári rium szabadjegyeivel, kasul az országot. ... ted, hogy mások az é ják. Es folyt a harc a c val is... A te és az apád nev ket vitt az erkölcsstele

Stelescu Mihály nyílt levele Corneliu Zelea Codreanuhoz

A felosztott Vaszgárda volt kamarai képviselője leleplezi volt „kapitányát”

Bucuresti, április 9. Nem is olyan régen, másfél évvel ezelőtt a romániai antiszemita mozgalomnak mindenható ura és diktátora volt Zelea Corneliu Codreanu, a „kapitány”. Romantikával vétette körül magát, fehér lovon vonult a falvakba és mielőtt beszélni kezdett, letérdelt, az égnek fordította szemét, megcsókolta a földet... Erces hangjával színészkedve beszélt, rövid szüneteket tartott, rázta az öklét, halállal fenyegette meg ellenfeleit... Néma és zárkózott volt, úgy tett, mintha megvetné a női nemet... A hívei bálványozták, vakon hittek benne, esküdtek a nevére, a „kapitány” már azon az uton volt, hogy komoly mozgalom vezérévé lépjen elő.

Képviselő lett s első adjutánsa Mihail Stelescu, 24 éves fiatalember, soha nem tudta befejezni jogi tanulmányait. Az interpellációkat s az összes többi beszédeket a kamarában a „gárda” nevében Stelescu mondotta el. Codreanu csupán ünnepélyes és ritka alkalmakkor olvasott fel rövid, furcsa romantikától átfűtött nyilatkozatokat. Egy szép napon aztán a két vezér utjai elváltak. Néhány hónappal ezelőtt Codreanu az ügyészségen jelentette fel volt alvezéré, Stelescut, hogy merényletet tervez ellene. Most aztán Stelescu a sor, hogy egy nyílt levélben leleplezze néhai mindenható urát, a „kapitányt”.

Nyílt levél a „kapitányhoz”

„Egy ifjúság nevében írok neked — kezdi leleplezéseit a volt vaszgárdista képviselő —, azon ifjúság nevében, amely nagyobbak hitt, mint vagy valójában s amelynek sirdombjain emelkedett fel, miután ocsmány módon megcsufoltad. Egy olyan ember ir most neked, aki egy pillanatig hitelt adott hazug szavaidnak s akit befogtál véres koscsidhoz, amely gyilkost szállított. Melletted voltam mindaddig, amíg sikerült elrejteneid lelked nyomorúságát.

Amikor megláttalak közelebbről, elfogott az irtozat s most ismét azon az egyenes és tiszta uton haladok, amelyet te egy pillanatra beszennyeztél.

Te, csak te szennyezted be.

Akik körülöttem maradtak, még nem ismernek.

De hányak törted össze a lelkét, amikor rájöttetek, hogy bálványuk gyatra illúzió volt.

Ezért én is bünhösek érzem magam. Felémelték az ő szemükben. Azért hazudtam, hogy egy szambálványt állítsak eléjük. Megénekeltelek, mert hitelt adtam a te kétszínű szavaidnak. Az én örült fanatizmusomat állítottam eléjük például a küzdelemben. Ma joguk volna felelősségre vonni emiatt, mert téves utra vezettem őket.

Elejétől fogva hazudtál.

Amikor elváltál Cuza professzortól, azt hazudtad, hogy elvi okok vettek rá erre a lépésre. Az igazság az volt, hogy nem választottak meg képviselőnek és egyéb családi okok, meg a te hallatlan nagyravágásod.

Akárca Csua, Codreanu is plagizált

A mozgalom programjának könyvecskéje, amelyet kiadtál, plagium, egy barátom könyvét másoltad le. És mit mondtál abban: „Még holtan se higgyék, hogy a nagy kapitány tévedhet... vagy ez: „A legionáriusoknak még akkor is össze kell tartaniuk, ha rossz uton haladnak”. Nagyszerű egy nevelés!

A nevedet olyan reklámmal harangoztattad be a Manciu-per után, hogy úgy tűnt fel, mintha az emberek el se tudnának képzelni más vezetőt, mint Codreanút, akár csak a nők az „Adesgo” harisnyát.

Filmre vették az esküvődet, a gyermekeid keresztelődöt... És mi, amikor Cahulban fehér lovon, keresztrel a kezében láttunk, gyermekalkalmunk megvalósulását láttuk benne és romantikus lélekkel követtünk.

De az álom szertefoszlott.

Egy kis pikáns kulisszatitok

Vaida Voevod szövegezte meg a gárdád manifestumát s ő adott pénzt politikai szereplésére, a legionáriusok a belügyminisztérium szabadjegyeivel utaztak keresztül-kasul az országot... Mialatt te azt dörögted, hogy mások az állam pénzét elherdálják.

Es folyt a harc a csendőrökkel, de itókával is...

A te és az apád nevelése annyi tiszta lelkét vitt az erkölcselenség mocsarába.

A szent Agapia-kolostorban láttam először olyan dolgokat, amelyek megingatták a beléd vetett hitemet. Láttam amint a legocsmányabb módon orgiákat csaptatok, te, aki kétszínűen adtad az istenfélőt, súlygyedél a legmélyebbre a testőreiddel s az apácákkal...

Olecs reklám

Amikor a visani gátat építettük, tudtad, hogy a hatóságok ellene vannak s odaküldtek az ifjúságot, hogy megnyomorítsák őket a veréssel, hogy reklámot csináljanak neked. A buzaui állomáson vártál s amikor értesültél, hogy a verés kezdetét vette, ellillantál s Bucurestig meg sem álltál. Ragyogó egy kapitány!

Mindenfelé verekedtek és meghaltak érted a legionáriusok.

Védett helyről, függönyök mögül nézted végig Teiuson és Mihaltzon, amint mi folyók között szembeszálltunk a csendőrökkel. Így cselekedtél, amikor mi az Ismeretlen hősnél elhelyeztük a keresztet, így tettél Resitan... Csak utólag jelentél meg, hogy

ünnepeljenek. Ez volt a te kapitányi hősiességed.

A néma kapitány

A kamarában is néma voltál. Ha egy olyan nagy „kapitány” vagy, miért nem törted össze beszédeiddel ellenfeidet. És én, mert beszéltem, szálla lettem a szemedben. Kellemtelen kezdtem lenni a számodra...

Uj embereket kerestél. Virgil Jonescu, aki a kirhédt Barbu Jonescunak, más néven Marcu Leibovicinak az öccse, lett a jobbkezed s ő hálából pénzt hozott a házhoz Malaxától és társától (Auschnitt).

Százhuszezer lejt kitevő képviselő napidijából 50.000 lejt levontál, hogy kifizethesd családod adósságait. Még egyik leghűbb adjutánsod, N. Teiu is csodálkozott, hogy mit csinálsz a pénzzel. Kicsinyes, piszkos ügyeid voltak. Ebből látszott a legjobban, hogy kivel van dolgunk.

Mielőtt mi Havában ültünk, te egy nőnél bujháltál és a per alkalmával, amikor mi mindannyian feládoztuk magunkat az elvért, te úgy védekeztél, hogy ma joggal kérdezhetem, vajjon melyikünk volt az áruló?

Románia nem az örültek országa

Olyan törpe voltál s te még remélted, hogy vezethetnéd ezt az országot? Hát tudd meg, hogy Románia nem örültek országa!

Bizonysítani, hogy meg akartál gyilkoltatni... Meg akarsz ölni fizikailag? Nem félek

CUKOR **שוקולד**
mindennemű

fűszer és italáru
kapható

I. GLASER

Bégnél Cluj, Piata Mihai Viteazul 3
Rendeléseket hazaszállítunk.

az acélgolyótól, mert csak azza gyilkolhatna meg, én azonban morálisán tudok védekezni veled és költöm veled, hogy a feketelevés még hátra van.

Jer, ha var bátorságot, magad és ne küldj ismét másokat a börtönbe!

Alairva Mihail Stelescu.

Es Corneliu Codreanu ezalatt halgat mélyebben, mint a sir. Már nem visel nemzeti ruhát. Városi zakkot visel s állítólag egy az Auschnitt érdekelttségében levő üzemenél kapott állást, természetesen jó fizetéssel.

Stelescu pedig Panait Istratinak lett a hive. A volt legionárius balra tolódot, a nagy író viszont, akit Romain Rolland emelt világhíres írók parnasszusára, jobbra vezető útján találkozott Codreanu volt alvezérével. Es ezek az emberek „vezetik” az ifjúságot.

mas, regeneráló ideáljáról. Anélkül, hogy hitleristává lettem volna, elhatároztam, hogy hazám szolgálatába állók. Berlinben régi barátommal: Hans Mans volt kapitánnyal találkoztam, aki mindig is náci volt. Meglepett engem azokkal az információkkal, amelyekkel a Franciaország, Svájc és Angliában élő emigránsok léte felől rendelkezett.

— Ezután Saarban voltam, ahol láttam Max Braunt és Jacobot. Később Trevesben találkoztam és hosszasan beszélgettem vele az emigránsokról. Ő rámutatott annak a szolgálatnak a nagyságára, amelyet hazámnak tennék azzal, ha Jacobot megakadályoznók hirlapi működésének további folytatásában. Hivatkozott megértésemre és hazafias érzésemre, azzal biztatva, hogy minél szorosabb kapcsolatba lépjek Jacobbal. Akkor kerültem össze hadseregünk nagy ellenségével és törbecsaltam azzal, hogy néhány angol lapnál való működésre biztattam. Nagy összeget fizettem neki cikkeiért, amelyet természetesen nem közöltem sehol, csak azért, hogy minél közelebb tartsam magamhoz.

— Berthold Jacobnak új utlevélre volt szüksége, hogy Európába utazhasson, mert az utlevele már régen lejárt. Bázélbe hívtam, utiköltséget küldtem neki és megérkezése után azonnal bemutattam Mans kapitánynak azzal, hogy hamis utlevelekkel kereskedő ügynök. Mans nagyon jól játszotta szerepét. A vendéglőben egy órán keresztül mutatott Jacobnak különböző, kitöltetlen német, cseh utleveleket. Jacob nem gyanakodott. Este tíz órakor szálltunk az autóba, amelyet Mans egy nappal már elkészített, azzal, hogy a kapitány lakására megyünk, ahol bélyegzőt és bélyegget tesz az utlevélre.

— Jacob az autóban szivarozott. Rövid idő múlva sikerült a határt átlépnünk. Hamarosan jeleket láttunk az uton. Két tisztviselő lobált lámpást a levegőben, mutatván, hogy meg kell állnunk. Az autóhoz két rendőrtiszt közeledett: az egyik civil, a másik egyenruhás. Jacobot letartóztatták mielőtt bármiről számot vetett volna.

Megbízóinak hivatalos szerepéről Wesemann kijelentette, hogy nem tud többet, mint amennyit elmondott. Azt sem akarta megmondani, hogy milyen hatóságoktól kapott a merénylet előkészítésére utasítást.

Wesemann vallomásával ellentétben a német hatóságok azt állítják, hogy Jacob Berthold a maga jószántából ment Németországba, hogy Stuttgartban bizonyos személyekkel összeköttetésbe lépjen. Ezeket a személyeket letartóztatták. Jól informált körökben egyébként úgy értesülnek, hogy Jacob felelősségre vonására csak akkor fog sor kerülni, ha Svájcban rendeződni fog a szöktetés miatt felmerült ellentét. Azt is állítják, hogy Németország nem fogja kivonni magát a konfliktus ügyében a döntőbíró alól.

Uránia Mozgó
Via ÖZVEGY
Műsoron kívül a legújabb színes Sily Simfonie „Piroska és a farkas” a „Három kis malac folytatása.

A kamara megszavazta az új Skoda-szerződést

Jobb, vagy rosszabb-e az új szerződés a réginél

Bucuresti, április 9. A kamara tegnap est 117 szavazattal megszavazta az új Skoda-szerződésre vonatkozó törvényjavaslatot. A vitában felszólt Madgearu, aki szerint az új szerződés nem egyéb, mint a régi, kisebb módosításokkal az értéktetében, amely viszont aránylagosan csökkent az időközben bekövetkezett árváltozások alapján. Viszont a fizetési feltételek nehezebbek, mint az előző szerződésnél voltak.

Madgearunak Tatarescu válaszolt hosszabb beszédben. A miniszterelnök rámutatott az új szerződés kétségbe sem vonható előnyeire, majd hangsúlyozta, hogy egyeseknek titokban tervezett állításai valójában, ő saját személyében vállalja az új szerződésért a teljes felelősséget. Az új szerződés fogja meghozni Romániának azt a felfegyverzést, amire minden eshetőségre szüksége lesz.

A miniszterelnök beszédét nagy ovációk követték.

szabb beszédben. A miniszterelnök rámutatott az új szerződés kétségbe sem vonható előnyeire, majd hangsúlyozta, hogy egyeseknek titokban tervezett állításai valójában, ő saját személyében vállalja az új szerződésért a teljes felelősséget. Az új szerződés fogja meghozni Romániának azt a felfegyverzést, amire minden eshetőségre szüksége lesz.

A miniszterelnök beszédét nagy ovációk követték.

Wesemann beismerte és részletesen elmondotta, hogyan rabolta el Berthold Jacobot

Németország nem vonja ki magát a döntőbírósi eljárás alól. Csak a konfliktus rendezése után ítélkeznek Jacob fölött

Bázél, április 9. Berthold Jacob elrablása ügyében végre tisztázódtak az összes körülmények azért, hogy Hans Wesemann filológiai dr., akinek Berthold elrablásában nagy szerepe volt, a legapróbb részletekig beismerte tettét. Az utóbbi napokban egész sereg bizonyíték gyűlt össze ellene. Wesemann a börtönből kétségbeesett leveleket küldött a bázeli német konzulhoz, megkérte, hogy látogassa meg és hogy interviáljon szabadlábrahelyezésére érdekében. A konzul nem akart tudni róla és Wesemann tudomásul vette, hogy egy-

előre nem számíthat a német kormány támogatására. Ezért határozta el, hogy valani fog.

— 1933 őszéig — mondotta Wesemann — szocialista voltam. Politikai meggyőződésem kényszerített menekülésre, amikor Hitler uralomra jutott. Amikor meggyőződtem azonban a Párizsban és Londonban élő emigránsok rossz életéről, elhatároztam, hogy visszatérek Németországba. Ez valósággal újjászületés volt számomra. Láttam újjászületett hazámat és meggyőződtem a nemzeti szocialista eszme hatal-

A cluj ROYAL-mozgóban óriási sikerrel bemutatott

UJ PALESZTINA

(Népünk álma)

film

Oradea-Mare-n

szerdán és csütörtökön a Capitol-mozgó vetíti.

A filmet kizárólagos monopóliummal Cinema ROYAL Cluj forgalmazza.

SPORT

Amerika zsidó sportolói vezetnek a Makabiáda első két napja után

Otvenezer ember jelenlétében nyílt meg a Makabiáda. Két Makabiáda-világrekord

Tel-Aviv, április 9. Ünnepléses külsőségek között nyílt meg a telavivi, 25.000 embert befogadóképes stadionban a II-ik Makabiáda, amely valósággal ünnepi díszbe öltöztette a héber várost. A középületeken és a privát-házak nagyrészen is a Makabi kék-fehér lobogója lengett, a város a sportemberek és turisták tizezreivel volt zsúfolva. A délelőtti órákban hullámzó tömegek vonultak fel a stadion felé. Huszonnyolc ország zsidóságának sportolói, a telavivi Makabi szervezet gyermekcsoportjai, zenekarok, s.b. tarkították felvonulásukkal a várost.

A telavivi stadion tribünjei 7000 embert fogadnak be és köröskörül a hatalmas térségen 40.000 állóhelyet építettek. A stadion azonban túlkicsinek bizonyult. Hatalmas embertömeg rohamozta meg a stadiont, több mint 50.000 ember volt kíváncsi a Makabiáda megnyitására. Amikor Weizmann Chaim, Nachum Szokolow és Lord Melchet, a Makabi világszervezetének elnöke a stadionba léptek, az 50.000 főnyi nézőközönség mint egy ember állt fel és percekig tartó ünneplésben üdvözölte a Makabiáda védőnőket.

Megszóltak a fuvózenekarok, a világ zsidó sportolójának gyönyörű felvonulása megkezdődött. Első az ausztriai zsidó sportolók csoportja volt, majd Dél-Afrika, Anglia, az Egyesült Államok, Bulgária következett. Ezután a németországi Makabi vonult fel. Amikor a német versenyzők az arénába értek, a közönség ünneplése percekig keresztül nem akart megszűnni.

Ezután Lord Melchet tartott beszédet és megnyitottnak deklarálta a II. Makabiádot. A Makabiáda a zsidó nép erejét, fegyelmét, morálját és egységét kell hogy szimbolizálja. Lord Melchet annak a reményének adott kifejezést, hogy a jövő Makabiádan már a Hapoeel szervezete is részt fog venni.

Ezután az aréna árbócára felszaladtak a Makabi arannyal hímzett kék-fehér lobogói, a zenekarok a Hatikvát intonálták és az 50 ezer főnyi tömeg Hatikva-énekével nyílt meg a Makabiáda. Sorra vonultak fel az összes országok sportolói, majd a palesztinai sportolók, akiket a nagyszámú turista közönség ünnepelt lelkesen. Festői látványt nyújtottak a vívók és a nemzeti viseletben felvonuló palesztinai lovascsapatok.

Megkezdődnek a versenyek

Az ünnepléses megnyitó után délután kezdődtek meg a Makabiáda versenyek. Gyönyörű tavaszi időben játszódtak le a versenyek a stadion különböző versenypályáin. Egyidőben bonyolították le a kalapácsvetést, rímikait torna és szertorna gyakorlatok. A teniszpályák és a futballpályák körül is hatalmas közönség leste az izgalmas mérkőzéseket. Vivásban az első verseny Egyiptom és Palesztina között folyt le, amit Egyiptom nyert meg. Az egyiptomi zsidó vívók Jugoszlávia zsidó vívót is legyőzték. A boxversenyben a délafrikaiak az első három roundban győztek.

Pingpongbán Lettország győzött Német-

ország, Románia és Ausztria felett. Teniszben Dél-Afrika legyőzte Romániát, Angliát és Görögországot.

A versenyek második napján két Makabi-világrekordot értek el a versenyzők. Dr Jack Horovitz délafrikai futó a 10.000 méteres futásban 33.11 percet futott és az első Makabiáda-világrekordot döntötte meg. Speier (Amerika) és Rayne (Anglia) nyertek még helyezést. A 110 m. gátfutást P. Smith (Dél-Afrika) 16 mp. Makabi-rekordidő alatt nyerte.

Az első két napi eredmények alapján Amerika 84, Dél-Afrika 39, Palesztina 33 pontot szerzett.

Tragikus megnyitás

A Makabiáda megnyitásának előestéjén tragikus szerencsétlenség történt. Jakowitz francia versenyző a strandon való fürdés közben a vízbe fulladt. A parton egy arab állt, aki a vízbe vetette magát utána, de nem sikerült a fuldoklót kimentenie és ő maga is odaveszett. A zsidó versenyző tragédiája és az arab örfeláldozás életmentése nagy megdöbbenést és mély részvétet váltott ki az egész országban.

A Betár és a Makabi között a verseny kitört konfliktust elsimitották. A Betár vezetői és a Makabiad elnöksége között megállapodás jött létre, melynek következtében a Betár palesztinai sportolói indulnak is a Makabiádan.

Ivria—Locomotiva 2:0 (1:0). Második bajnoki mérkőzését játszotta vasárnap a brasovi Ivria, amelyet elbizakodottan bár, de megnyert, Gyenge ellenfelével szemben szét-eső játékot mutatott a csapat ugyanarra, hogy néha győzelme kétségessé vált. Főlénye mindvégig kidomborodott, csatáinak kapkodó játéka miatt azonban nagyobb eredményt elérni nem tudott. Reményi Tibi, a Haggibbor volt játékosának bemutatkozása a csapat rohamos feljavulásával kecsegtet. Az Ivria két gólját Weiszeller rugta.

Bécs. Vasárnapi labdarugóeredmények: Vienna—Favoritner 2:2 (1:1), Austria—WSC 3:0 (2:0), Rapid—Libertas 3:1 (2:1), Hakoah—Floridsdorf 1:1 (1:0), Wacker—WAC 1:0, Admira—FC Wien 3:2 (1:1).

Az Ilsa—Unirea Tricolor eldöntetlenül végződött Román Kupa mérkőzést április 8-án játsszák újra Timisoaran.

A cseh labdarugóbajnokság vasárnapi mérkőzése során a Sparta 2:1 arányban győzött örökriválisa, a Slavia ellen.

Olasz-magyar kardverseny volt vasárnap Cremonában. A versenyt 18:18 arányban, de jobb tussarányban (144:140) a magyarok nyerték. A magyar csapatban Kabos is vívott, aki a magyar csapat legjobbjává volt és Gaudini elleni győzelmével szerezte meg a magyaroknak a pálmát.

Svájc—Magyarország Középeurópa Kupa válogatott labdarugómérkőzés lesz vasárnap Zürichben. A magyar csapat a következő összeállításban játszik: Hori, Polgár—Sternberg, Palotás—Sárosi—Szalay, Rókk—Vincze—Avar—Cseh—Titkos.

SENKI SEM FEDEZHETI A HUSVÉTI KIADÁSOKAT 200 LEIVEL!

A nagy nap, a feltámadás ünnepe, az öröm napja a husvét, megfelelő ünneplést követel. Az emberek és a természet új ruhát öltenek. Két-száz leivel megünnepelheti valaki jól a husvétit ünnepeket? TERMÉSZETESEN, NEM? De ha 200 leit elkölt, hogy meg-

ujtsa negyed sorsjegyét az Állami Sorsjátékban, vagy 400 leit, hogy új sorsjegyet vásároljon, úgy reménye van arra, hogy a husvétot mint milliomos ünnepehesse.

Eddig az Állami Sorsjáték az egész országban számtalan hajlékba hozott örömet, vagyont és vigaszt. Miért ne lehetne az Ön hajléka is az ünnep alkalmával ezek között?

Panaszkodik? De az új milliomosok miért nem panaszkodtak? A szerencse nem jön magától és hivatalosan. Siemen bizalommal elébe. A kulcs, amely az ajtaját nyitja, csakis az

ÁLLAMI SORSJATEK
SORSJEGYE!

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	Cluj	Economia Institutul Comercial de Credit
Brașov	„Fortuna” Alex. Enkelhardt	Oradea	Banca Dacia Union
Cernăuți	Banca Comercială Națională Banca Oehlgisser & Horowitz Alfred Noe	Ig. Mureș Timișoara	Ernest Révész Banca Centrală Banca de Scout Banca Timișoarei
Cluj	Banca Iliescu		

Szabaddá tették a gabona, zöldség és a gabona melléktermékeinek kivitelét

Bucuresti, április 9. A kormány minisztertanácsi naplóval szabadadtette az összes gabonaneműk és a zöldségek kivitelét.

A gabona szabad kivitelére vonatkozó minisztertanácsi naplót kiegészítette azzal a rendelkezéssel is, amely szabaddá teszi a gabona melléktermékeinek kivitelét is.

A kormány intézkedését az tette lehetővé, hogy a felhalmozott készletek felülmúlják a belső szükségletet az új termésig. A vetési munkálatok befejeződtek.

Ez az intézkedés élenkitőleg hatott a piacra.

A CLUJI PIAC HIREI

— A román elemnek a magánvállalatoknál való elhelyezésével foglalkozó miniszteri bizottság mai ülésén 40.000 lejell bírságotla meg Rechtenbacher Simon gyárost Ocna-Sibiului-ból — és 20.000 lejell a G. B. L. harsnyagyárat a vonatkozó rendelet megszegése miatt. Ezenkívül megdörgálták a következő cégeket: Phoebus gyár, Oradea; Industria Textilă, Oradea; Industria de Impletituri și Tricotaje, Cluj és Tesatoria Română, Pitesti.

— A külkereskedelmi hivatal közli, hogy a franciaországi beviteli engedélyek a tranzsfervizum keltétől számított 2 hónapig érvényesek.

— A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben elrendeli, hogy az 1934—5 évi költségvetés terhére kibocsátott fizetési utalványokat, melyeket március 31-ig nem fizettek ki, be kell terjeszteni az illetékes minisztérium könyvelési igazgatóságához, hogy azt újból kiutalják. Ezek az újból kibocsátandó utalványok készpénzben lesznek kifizetve.

Harmine vagon pamutfonalat importál az oradeai Mezőgazdasági Szindikátus. Oraedáról jelntik: A textilszakma helyi exponensei egy most alakuló és nagyszabású üzlet kilá-

tásairól beszélnek. Az oradeai Mezőgazdasági Szindikátusnak, az itteni termelők fokozottabb támogatása céljából sikerült az Ipar és Kereskedelemügyi minisztériumban egy olyan kompenzációs engedélyt kapni, melynek alapján 30 vagon pamutfonalat hozhat be, megfelelő összegű mezőgazdasági termény előzetes exportálása ellenében. Az érdekeltek textiltgyárak, (főleg a jasi és a lugosi) konzorcionális alapon finanszírozzák az előzetes exportot. Homályos az, hogy vajon a többi textiltgyárak milyen részt kapnak az importált fonalból.

Nagyfontosságú újítást vezetett be a Cluj-Oradea közötti teher darabáruforgalomban a CFR. Eszerint azokat a teher darabárakat, amelyeket a késő délutáni órákig a cluji állomáson oradeai rendeltetéssel adnak fel, és legalább 2000 kg. súlyt képviselnek, a mai naptól kezdve már éjjel 2 óra 16 perckor a 321 számú személyvonattal fogják továbbítani minden külön díjfizetés nélkül és reggel hét órákor már rendelkezésre fog állni. Ezek az árak eddig, legjobb esetben másnap délután érkeztek Oradeara.

— Népszavazás lesz a Fülöp-szigeteken. Párizsból jelentik: A Paris Soir jelenti, hogy május 14-én a Fülöp-szigeteken népszavazás lesz a szigetek önállósága és új alkotmánya kérdésében.

Hamilton héber—magyar és magyar—héber szótár kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára szöindex-szel együtt Lei 60.—

A ROMAN OPERA MUSORA:

Szerda, április 10: Tosca. (Arturo Tamburini tenorista közreműködésével és Edmondo de Vechi karnagy vezényletével.)
Péntek, április 12: Trubadur. (Arturo Tamburini tenorista, Mario Albanese bariton és Edmondo de Vechi karnagy közreműködésével.)

Vasárnap, április 14: Vig özvegy. (Matiné.)
Hétfő, április 15: Rigoletto. (Mario Albanese bariton és Edmondo de Vechi karnagy közreműködésével.)

KÜZGAZDASÁG

Módosítják a spekulatörvényt

Megkezdte működését az árellenőrző-hivatal. Csak a legszükségesebb cikkeket veszik ellenőrzés alá

Bucuresti, április 9. Az árellenőrzési rendeletekkel kapcsolatban az ipar és kereskedelmi miniszter elhatározta a spekulatörvény módosítását. Arról van szó, hogy meggyorsítsák az eljárás menetét és megszigorítsák a büntetéseket.

Az árellenőrző hivatal a kereskedelmi és iparügyi miniszter intézkedéséhez képest megkezdte működését. A hivatal munkájának megkönnyítésére tanácsadó bizottságot is létesítettek, amelyben résztvesznek Dumitrescu kereskedelemügyi igazgató, Tantoreanu bányaiügyi igazgató, Saibutescu iparügyi igazgató, Amareescu kontingentálási igazgató és Cristodorescu, a kereskedelmi kamarák

uniójának reprezentánsa. Az alakuló ülésen meghatározták azokat az árucikkeket, amelyeknek az árai ellenőrizni fogják. Az ellenőrzési munka megkönnyítésére arra fognak törekedni, hogy az ellenőrzés alá vont áruk listája minél kisebb számú árucikket foglaljon magába, ezért csak a legszükségesebb közszükségleti cikkeket választották ki ellenőrzés tárgyul. A listára eddig a következőket vették fel: gyapot, gyapotfonalak és cernák, gyapju és gyapjufonalak, szövetek, élelmiszerek és fűszerárak, mezőgazdasági eszközök, építési anyagok, kenyér, liszt, borok, petróleumtermékek. A bizottság még folytatja a listakiegészítő munkát.

Mihalache :
belezavarod

„Ne
Grö
haro

Ki folytatott
Maramuresh

Bucuresti, április 9. Vasárnap este a fővárosi közéleti élet, hogy a fővárosi Ifjok megye új vezetője nem sokkal ezelőtt Bacalbasa helyére, többek között Madge a párt jelölje, majd Mihalache többek között, a nacionalista akciójával is foglalkoztatottan ösztönös pontját és az ebben politikáját. Ebből pihalache, ha ironikuszik meg Vaida meg ugyanattól a szellem folytat. Mihalache hatalmas állampolitikai gette.

Mihalache

— A nemzeti párt modern politikai országok. Bele alapvető igazságba, lam megszűnt létező államforma megtartás hiabavaló. Az Európai ember közül 300 rális államformák kizárólag 6 óta leír amely nem fog több példul arról, hogy orosz polgári élet foglalkoztatja ez a elhatározták, hogy szer uralomra kerülésza a magánosokra ország, Belgium ma lista irányelveket. szüktség, hanem fegra. Mi a szenátus vagyunk, amelyet e közösség képviselő helyettesíteni. A nyitna a kalandorok vállalataiban csak erőteljes vezetéknélunk csak erőteljes főt fenn, de a Banca hatója, hogy menninjekciók. Az új adgerek, hogy négy liberális bankoknak elég, mert még szűliárdra.

Mihalache ezután agítáció kérdésére.

— Intrikáktól megvédjük vezetőit mi verhez már hozzászólok, hogy hányszor mat a bulgároknak

Orvosok! Prof. Matti Abelső megkülönböztet

Az ötödik kiadás má 2330 lejt most a amíg a készlet tart 120 ábra, remek k Lei 396. — Magya kiadása. Utánvétele beküldi,

Kérje a „Mokt” ár

LEPA

Mihalache: rossz jel, ha valaki öreg korára belezavarodik a jelszavakba

„Nem a zsidók, hanem Grödel és Elefánt ellen harcoltam Maramuresben“

Mihalache beismeri, hogy az antiszemita gyűjtötták fel Borsát

Ki folytatott konstruktív állampolitikát Maramuresben?

Bucuresti, április 9. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap este a fővárosban a nemzeti pártvezetőség nagy politikai gyűlését, abból az alkalomból, hogy a hét folyamán a főváros és Ilfov megye új képviselőt választanak, nem sokkal ezelőtt elhunyt Constantin Bacalbasa helyére. A gyűlésen felszólalt többek között Madgearu, Dem. Dobrescu, a párt jelöltje, majd nagy beszédet mondott Mihalache többek között a nemzeti kérdésről, a nacionalista agitációkkal és Vaida akciójával is foglalkozott és ezekkel kapcsolatosan őszintén feltárta a maga álláspontját és az ebben a kérdésben folytatott politikáját. Ebből pedig kiderül, hogy Mihalache, ha irónikus tónusban is emlékezik meg Vaida metódusairól, lényegében ugyanattól a szellemtől áthatott politikát folytat. Mihalache mindenképpen is az általános állampolitikai kérdéseket feszegette.

Mihalache az új államformáról

— A nemzeti párt — mondotta — modern politikai államformát akar adni az országnak. Bele kell törődnünk abba az alapvető igazságba, hogy a szabadelvű állam megszűnt létezni és minden a liberális államforma megtartására irányuló kísérlet hiábavaló. Az Európában élő négyszázmillió ember közül 300 millió már nem liberális államformák között él. Oroszország tizenöt év óta leért arról a rendszerrel, amely nem fog többé visszatérni. Tudjuk például arról, hogy a Párizsba emigrált orosz polgári erők mennyire behatolnak a foglalkoztatásba és a kérdés. Ők maguk elhatározták, hogy az ipart, ha még egyszer uralomra kerülne, nem adják vissza a magánosoknak. Németország, Olaszország, Belgium magukévá tették a szocialista irányelveket. Nem diktatúrára van szükség, hanem fegyvelmezett demokráciára. Mi a szenátus megszüntetése mellett vagyunk, amelyet egy a gazdasági érdekek közöttiség képviselőiből alakított tanács helyettesíteni. A diktatúra szabad utat nyitna a kalandorok számára, akik a maguk vállalataiban csődöt mondtak és zavarokhoz vezetnek. A liberális rendszer nálunk csak erőteljes injekciókkal tartható fenn, de a Banca Nationala a megmondhatója, hogy mennyibe kerültek ezek az injekciók. Az új adók arra voltak szükségesek, hogy négy milliárdot juttassanak a liberális bankoknak és ez még mindig nem elég, mert még szükségünk van hárommilliárdra.

Mihalache ezután áttért a nacionalista agitáció kérdésére.

— Intrikáktól — mondotta — nem engedjük vezetni magunkat. Ehhez a fegyverhez már hozzászoktunk. Ha arra gondolok, hogy hányszor adtam én el már magamat a bulgároknak, az oroszoknak, a zsidóknak, úgy érzem, hogy valaki öreg korára belezavarodik a jelszavakba.

Orvosok! Paratlan olcsó! Prof. Matthes: A belső betegségek megkülönböztető diagnosztikája

Az ötödik kiadás magyar fordítása — 1929 — 2330 lejtől kezdve most 330 lej LEPAGE-nál Cluj-igant a készlet tart — 900 lap, nagy alak, 120 ábra, remek kiállítás. Vászonkötésben Lej 396. — Magyar Orvosi Könyvk. Társ. kiadása. Utánvétele portó 25 lej. Ha a pénzt beküldi, pontmentes.

Kérje a „Mokt“ árszállítás teljes jegyzékét

LEPAGE Cluj

dóknak, úgy éveken keresztül kellene keresnem az ötanúsokat, amelyeket ezekből az üzletekből inkasszáltam. Kijelentem, hogy ebben a tekintetben nem vagyok hajlandó meghatódni. Az az érzésem, oly magasan repülök, hogy nemcsak golyóik nem érnek el, de a legerősebbek kiabálása sem ér fel hozzám.

Mihalache teleplezi saját magát

— Egyébként néhány gyakorlati eredményt fogok feltárni önk előtt. Rá fogok mutatni arra, hogyan alkalmazták a nemzeti eszmét a Maramuresban a szélsőségek, a liberálisok és mi. Ott van a Viso-völgye és Borsa község. Egyidejűleg alkalmaztuk mi a magunk metódusait és a szélsőségek az övéiket. Mint ismeretes, ez a vidék tele van kisebbségekkel és különösképpen zsidókkal. A Viso-völgyében fiktív szövetezeteket találtam, amelyek a való-

ságban Gröderhez tartoztak. Ott, mint mondtam, a zsidó elem van többségben és a románság kisebbségben. Azt mondtam magamnak, miért harcoljak és a zsidók ellen? Inkább harcolok Grödellel. Állami üzemet állítottam fel és másfél év múlva az összes fűrészek, Grödel, Elefánt és a többiek megszűntek. Társas viszonyt létesítettem az állam és a munkások között és akinek munka kellett, eljött oda és beállt dolgozni. Felvették valláskülönbségre való tekintet nélkül. Ma is büszke vagyok arra, amit ott az erdőkitermelés terén teremttem.

Az antiszemita felgyújtották Borsát

— Ugyanakkor az antiszemita felgyújtották Borsát. Az eredmény az lett, hogy amellet, hogy az egész földkerekségen elment a híre annak, hogy Romániát egy vad nép lakja, Borsa város lett, mert a zsidók egymás között szolidaritást vállaltak, pénzt gyűjtöttek össze és amíg azelőtt egyszerű kunyhókban laktak, most szép házakat építettek maguknak és a falut valóságos várossá alakították át. Állítom, hogy a teremtő nacionalizmus nem Borsán, hanem a Viso-völgyén látható. A liberálisok ki gunyolták a rezsimben való erdőkitermelést, holott az autonóm intézmények ragyogó eredményeket adtak. A liberálisok azt akarták, hogy az állami adminisztrációt kompromittálva, helyet csináljanak más Grödeleknek és más Elefántoknak.

Nem numerus valahicus, hanem pótdag

— Azután itt van a numerus valahicus. Nem hatodom meg ettől sem, mert azt hiszem, hogy maga Vaida Sándor is tréfál. Tudja, hogy tüzet gyújt meg, amelyről nem bizonyos, hogy elfogja-e tudni oltani. Ő maga sem hiszi azt, hogy a numerus valahicus révén lett nagy hazafi belőle.

A legnagyobb zsidó bevándorlás Palesztinába Ezra ideje óta

Több mint hétezer zsidó bevándorló érkezett márciusban az országba

Jeruzsálem, április 9. A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint március havában mintegy 7100 zsidó bevándorló érkezett Palesztinába, ami rekordszámot jelent a palesztinai zsidó bevándorlás fejlődésében. Egyedül Haifában egy nap alatt 3200 zsidó szállott partra. A palesztinai lapok rámu-

tatnak arra, hogy Ezra és Mehemia ideje óta nem volt ilyen erős bevándorlás Palesztinába. Hivatalos információk szerint 1935 első negyedében, illetve három hónap alatt mintegy 17 ezer zsidó vándorolt be az országba.

Válságba jutottak az egyeztetési tárgyalások az A. C. jeruzsálemi ülészakán

Ben Gurion és Ruppin válasza az általános vitára

Jeruzsálem, április 9. A cionista Akciós Comité jeruzsálemi ülészakán az általános vitára az exekutív nevében Berl Locker, Jizchak Grünbaum, Ben Gurion és dr. Ruppin válaszoltak.

Ben Gurion rámutatott a jelenlegi exekutív teljesítményeire, majd a londoni egyezménynek a Hiszadruth által előtérít elvetése kapcsán kijelentette, hogy elszomorítja ez a negatív eredmény, de ugyanekkor büszke is arra, hogy a Hiszadruth megvédte álláspontját. A revizionistákkal való megegyezés csak konstruktív munka alapján lehetséges a bevándorlás fokozása érdekében. Kéz a kézben a fokozott bevándorlással a zsidó földbirtok növelését kell elérnünk, mert különben a zsidó pozíció Karthago földnélküli városához fog hasonlítani, melynek el kellett buknia a Róma elleni harcban.

Ezután Ruppin beszélt, aki nagy feltűnés közepette szembefordult Weizmann elnökével, mely szerint csak kvalitásúkat kell termelni és Weizmann nézeteivel ellentétben megvédte a palesztinai ipar pozi-

cióit. A beszédek sorát Shertok és Kaplan zárta be.

Feltűnést keltett még az általános vitában, hogy Ussischkin is helytelenítette a fegyelmi klauzulának a sékelyugtákra való rányomását, egyébként élesen kikelt a revizionisták politikai akciói ellen.

— A cionista exekutív — mondotta Ussischkin — egysúlyba hozta a Jewish Agency költségvetését és fokozta a zsidó bevándorlást, a földkérdésben és a zsidó munka kérdésében a kolóniákban visszaesés látható. Az exekutívnek fel kell vennie a harcot a zsidó földvásárlás akadályozása ellen a kormány részéről.

Kurt Blumenfeld beszéde után Meir Jaari, a Hasomér Hacair vezetője a revizionisták kizárását követeli a Cionista Szervezetből.

Berl Katzenelson, a „Davar“ főszerkesztője a kizárás ellen foglal állást, de szükségesnek tartja a harcot a revizionizmus szelleme ellen. Üdvözlö a Betar chalucait, akik Herzlia kolónián harcban állanak a zsidó munka elvének biztosításáért. Katz-

חפץ חיים
Fűszerárú, krumpliliszt, édes fajborok kaphatók Spéternél
Cluj, Piata Mihai Viteazui 12.

Rossz jel, ha az ember öreg korában belezavarodik a jelszavakba. (Derűtlenség és taps.) Azt hiszem, hogy ez a jelszó nem konstruktív. Ezzel kapcsolatosan engedjenek meg nekem egy összehasonlítást. Ha ez egy lóversenyter voltna és különböző kategóriájú csődöröket kellene versenyeztetni, úgy megkérdezném, vajjon ezek a lovak egyenlő körülmények között voltak-e tartva. Nem. Akkor pedig nem fog megharagudni egy kisebbségi sem, ha tekintettel arra, hogy a miénk el voltak nyomva, míg az övéké jobb elbánásban részesült, pótdagokat fogok adni a mieinknek és csak azután fogom őket egy vonalba állítani és mondani: na most lássuk, hogy ki tud többet. (Taps.) Azt hiszem, uraim, hogy ennek a parasztságnak és a román nemzetnek joga van az iskolában és a gazdasági életben jobb bánásmódra és állami előnyökre, hogy visszaszerezze azt, amit a mostoha körülmények folytán elveszített.

Mihalache kijelentései jellemző módon világítják meg a nemzeti pártvezetőség magatartását a kisebbségekkel szemben. Mihalache politikája lényegében csak jelszavakban, vagy a metódusokban különbözik a numerus valahicustól, vagy legalább is a nacionalista érzésben való egymást tulicitálás teszi szükségessé azt, hogy úgy beszéljen, ahogyan beszélt a nemzeti pártvezetőség vasárnapi gyűlésén.

nelson ezután Weizmannal polémizál és helyteleníti a volt elnök gondolatmenetét a jelenlegi kolonizációs munka kérdésében.

Az A. C. politikai bizottságában felmerült a terv, hogy egy az amerikaihoz hasonló állampolgárossági rendszert vezessenek be Palesztinába. Eszerint a bevándorlók az országba való megérkezésük után ideiglenes okmányokat kapnak, melyeknek révén az állampolgárossági terminus lejártá után teljes polgárjogot kapnak. Jizchak Grünbaum javasolta, hogy állandó jellegű döntőbírószéket állítsanak fel, melynek feladata lesz elbírálni az egyes országokban a certifikát elosztások körül felmerülő igazságtalanságokat és szabálytalanságokat.

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint az A. C. által delegált megegyezési bizottságban a tárgyalások válságba jutottak. A fegyelmi klauzula kérdésében nem tudtak megegyezni a bizottság tagjai és különben is kevés remény van arra, hogy a bizottságban sikerüljön fog megegyezést létrehozni a revizionistákkal.

— Az Oszfálvsorsjáték igazgatósága köz tudomásra hozza, hogy a népjóléti minisztérium 2164. szám alatt megengedte, hogy f. hó 12, 13 és 14-én a sorsjátékárúsítások és ügynökségek este 9 óráig nyitva tarthassanak. Ha ezen árusítások mással is foglalkoznak, akkor csak a sorsjegyesztály működhetik a rendes zárórán túl.

Sebészeti műtétten vezérfonala. Tájanatómiai vonatkozásokkal. Írták: dr. Spiegel Sándor és dr. Haller Ödön, előszóval ellátta dr. Winteritz Arnold egyetemi tanár, 32 ábrával. Második javított és bővített kiadás, amely most jelent meg, ára 231.— Lej. May kiadás. Ugyanazon kiadó kiadványából kiemeljük: Bókay-Flesch: A gyermekorvoslás tankönyve, IV. kiadás 396.— Lej. A modern therapia zsebkönyve (Recipelenkönyv), szerkesztette: dr. Forbáth, 770 lap, vászonkötésben, finom papíron 198.— Lej. Dr. Entz-Johann: Körboncolási technika, II. kiadás, ára 211.— Lej. Salamon — Fogpótlástani, árszállításban, 200 ábrával és 6 táblával 264.— Lej. dr. Simon B. — Foggyógyászat II. kiadás, árszállításban 99.— Lej. dr. Alexy: Orvos-teremtettudományi szótár 198.— Lej. Frommer-Wladárczyk: Bőrgyógyászati jegyzetek, II. kiadás, ára 99.— Lej. Stb. stb. Lepage-nál, Cluj. Kérjen részletes orvosi jegyzéket Lepage-tól, Cluj.

MÁR CSAK PÁR NAP... amely könnyen az Ön jövőjét dönti el. Az osztálysorsjáték húzása: 1935 április 15. Még vásárolhat sorsjegyet a

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ-nál

Kétszáz éves a gumi

Angol és amerikai ipari körök jubilaris ünnepeket rendeznek. A brazil diktátoroktól — az angol-indiai ültetvényesekig

London, április 9. Ebben az évben ünneplik kétszáz éves fordulóját annak a nagyjelentőségű ténynek, hogy Charles de la Condamine francia utazó felfedezte a gumifa tejének különböző ipari felhasználhatóságát. Ma már ott tartunk, hogy a gumit ruházatkészítésre is használják, cipők talpára, gumiköpenyekre és esővédő cipőkre. A ruhák gumival való impregnálása Mr. Macintosh glaskowi festékgyárosnak az érdeme. Eleinte, amikor ezzel az ideájával jött, kinevették. Az első készítményeknek ugyanis nagy hibájuk volt, a melegben feloldódtak és megtörtént, hogy a gumiköpeny a forróságban az utazókra tapadt. 1843-ban Goodyear Amerikában felfedezte, hogy kénnel immunizálni lehet hőség és hideg ellen a gumipépet. A vulkanizálásnak ezzel a felfedezésével meg volt alapozva a gumiipar sorsa. Néhány év alatt a kaucsuk importja Angliába és Amerikába megtízszereződött, állandóan lehetett találni újabb alkalmazhatóságot és megindult Braziliában a „síró fák“ nagy termelése, óriási területeken.

A gumikerekek alkalmazása körülbelül ötven esztendő. John Boyd Dunlop, egy ír származású állatorvos, ujfajta gumike-

gumifának a nedve, olyan olcsó ma a gumifa-palánta. Gyorsan szaporodik, akár csak a dudva és az ültetvényeseknek kevesebb dolguk van a fák megművelésével, mint a gyomlálással. Alig ötven esztendeje, hogy Braziliából kicsempésztek a magvakat és már is több, mint félmilliárd fát tenyésztenek ki Indiában.

Az érdekelteknek most már arra kellett gondolniok, hogy megakadályozzák a piacnak gumival való elözönlését. A kormányok mindenütt szabályozták tehát a szállítás, úgy, hogy ma csak a legszükségesebb gumimennyiség kerül piacra. Napjainkban soknak találják a kilenc penny egységárat, míg régebben a braziliai három fontot kértek és kaptak érte. Azóta természetesen a gumit a legkülönbözőbb dolgokra használják fel. Majdnem minden hé-

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

H. Devecseri Anci és tanítványainak expresszionista táncestélye a Magyar Színházban

Cluj, április 9. Az expresszionista táncnak, az ujszerű, mondanivalókkal telített mozgásművészetnek forró sikerű premierje zajlott le tegnap este a Magyar Színházban, ahol H. Devecseri Anci és tanítványai mutatták be Clujon első ízben, hogy a táncnak, a ritmikus mozdulatoknak milyen hatalmas kifejezőerejük van és hogy a mozdulatokkal mennyi művészi mondanivalót lehet a napvilágra hozni.

Az est legkiemelkedőbb része azonban Devecseri Anci „Végzet“ című, Mendelssohn zenével kísért szólószáma volt „az én harca a Végzettel“ és ezzel a számmal, amellyel Devecseri Anci a mozgásművészet legmélyebb kifejezőerejét mutatta be színi nem akaró tapsviharokat aratott.

Igen szép, művészi és komoly produkcióval, a „Koldus a palotában“ című szólóban tünt ki az összes szereplők közül Devecseri Ancinak kétségtelenül legtehetségesebb tanítványa, Rosenfeld Elka, aki ugy magán számaiban, mint az összes csoportmutatványokban művészi igényeket kielégítő teljesítménnyel szerepelt.

Rendkívül ügyesek voltak a többi szereplők is. Strohli Adél, aki az összes csoporttáncokban résztvevő, ügyes, szép és illuzióteremtő jelenség volt a színpadon, Simon Muci különösen a „Bekörök“ című groteszk táncban tünt ki a kedves mozdulataival és ügyes volt a csoporttáncokban Löbl Irén is.

A Weisz Klára által szolgáltatott zongorakíséret kifogástalan volt.

Az előadás után a közönség sokáig és lelkesen ünnepelte a szereplőket. (—én)

„Goldmark“ Zsidó filharmóniai Társaság II. szymfónikus koncertje

április 11-én pontosan este 9 órakor a római katolikus gimnázium dísztermében.

Haydn Szólista: Hevesi Piroska
Beethoven Dirigens: Boskovics Sándor

Mendelssohn
Jegyek: Lepage, dr Kohn gyógyszerész és Columbiánál.

ten ujfajta találmányok kerülnek piacra, amelyeknek gumi a lényege.

A gumi felfedezésének kétszáz éves jubileumát angol és amerikai ipari körökben nagy ünnepekké fogják emlékeztetni.

aki bájos, groteszk mozdulataival nem egyszer nevette meg a közönséget. A többi gyermekszereplők: Katona Vica, Dobó Klári, Klein Ági, Róth Zsuzsi és Nagy Augusztina is igen ügyesek voltak.

A tánc- és mozdulatművészetnek ezután egészen új oldalát mutatta be Devecseri Anci. Nemcsak egy elgondolást, egy zenével aláfestett érzelmeket, hanem egy érzelmekben és gondolatokban egyaránt dúsz költeményt is kifejezőbbé, hatásosabbá lehet tenni az expresszionista táncművészzel. Ilyen kísérlet volt az „Álmodik a nyomor“ című Ady-vers bemutatása és ez a kísérlet hatalmas sikert aratott.

Az „Álmodik a nyomor“-t Devecseri Anci adta elő és Haáz Joli szavalta a színpadon, amely szintén elsőrendűen érvényesült.

Az est legkiemelkedőbb része azonban Devecseri Anci „Végzet“ című, Mendelssohn zenével kísért szólószáma volt „az én harca a Végzettel“ és ezzel a számmal, amellyel Devecseri Anci a mozgásművészet legmélyebb kifejezőerejét mutatta be színi nem akaró tapsviharokat aratott.

Igen szép, művészi és komoly produkcióval, a „Koldus a palotában“ című szólóban tünt ki az összes szereplők közül Devecseri Ancinak kétségtelenül legtehetségesebb tanítványa, Rosenfeld Elka, aki ugy magán számaiban, mint az összes csoportmutatványokban művészi igényeket kielégítő teljesítménnyel szerepelt.

Rendkívül ügyesek voltak a többi szereplők is. Strohli Adél, aki az összes csoporttáncokban résztvevő, ügyes, szép és illuzióteremtő jelenség volt a színpadon, Simon Muci különösen a „Bekörök“ című groteszk táncban tünt ki a kedves mozdulataival és ügyes volt a csoporttáncokban Löbl Irén is.

A Weisz Klára által szolgáltatott zongorakíséret kifogástalan volt.

Az előadás után a közönség sokáig és lelkesen ünnepelte a szereplőket. (—én)

A Magyar Színház közleményei:

Viki — Solymosán Magdával. Ma, szombaton este és vasárnap délután hat órakor is műsoron van ez a nagy sikert aratott énekes vigjáték a társulat legjobb erőivel, Solymosán Magdával a címszerepben és Puskás Béla cigányzenekarának felléptével.

Es és a kisöcsém — Gábor Márával. Csütörtök, péntek, vasárnap és hétfőn este is játszik az utóbbi évek legsikerültebb operettjét, az En és a kisöcsém, amelynek címszerepét Gábor Mara játssza, a másik női főszerepét pedig Stefanidesz Ily, Ihász, Tompa Béla, Jenei, Tompa Sándor, Bereng. Vasárnap délután három órakor a legszebb operettek egyikének, a Nebántsvirágnak lesz ebben a szezonban az olcsó helyi előadása Stefanidesz Ilyvel a címszerepben.

Szombat, vasárnap délután olcsó helyi előadásokat tart a színház, szombaton délután 4 órakor Itt a szerelem dzsesszoperettnek lesz az első olcsó helyi előadása, főszerepben Hienz Helly, Gábor Mara, Ihász, Tompa Béla, Jenei, Tompa Sándor, Bereng. Vasárnap délután három órakor a legszebb operettek egyikének, a Nebántsvirágnak lesz ebben a szezonban az olcsó helyi előadása Stefanidesz Ilyvel a címszerepben.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szerda este 8½: Viki. (Solymosán Magdával a címszerepben, Puskás Béla és cigányzenekarának közreműködésével. 4-szer.) Csütörtök este 8½: En és a kisöcsém. (A kettős címszerepben Gábor Márával. 8-adszor.)

Péntek este 8½: En és a kisöcsém. (9-szer.) Szombat délután 4: Itt a szerelem. (A nagy sikerű táncos, dzsessz-operett első olcsó helyi előadása.)

Szombat este 9: Viki. (Solymosán Magdával a címszerepben, Puskás Béla és cigányzenekarának közreműködésével. 5-ödször.) Vasárnap délután 3: Nebántsvirág. (Stefanidesz Ilyvel a címszerepben, olcsó helyi előadással.)

Vasárnap délután 6: Viki. (Solymosán Magdával a címszerepben, Puskás Béla és cigányzenekarának közreműködésével, rendes helyi előadással. 6-ödször.)

Vasárnap este 9: En és a kisöcsém. (A kettős címszerepben Gábor Márával. 10-edszer.)

Hétfő este 8½: En és a kisöcsém. (A kettős címszerepben Gábor Márával. 11-szer.)

Jöjjön hozzánk

Butorszövetért
Angol butorkretonért
Matrázhuatért
Ablakrolettáért
Futószőnyegért
Leszállítottuk árainkat!

Boskovics Testvérek
kártyoskellékek üzlete
CLUJ, Str. Regina Maria 15.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnek egy szöveg, vasárnap délután 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegzetes levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező Mirea iroda Cluj, Calea Regele Ferdinand 116 szám.

Cukrásműhelyemet áthelyeztem Str. Dezarilor 1. szám alá, Pál mészáros melletti szuterénhelyiségbe. A nagyérdemű közönség pártfogását továbbra is kérem. Adler cukrász.

Csértifikátos chalucnak teljes utiköltségét fizetem. „Mizrachistanó“ jellegére a kiadóba.

Utazói állást vállal 50%-os vasuti kedvezményel. „Kereskedelmileg képzett“ jellegére a kiadóba.

Három nyelvet bíró nyomdász és bélyegzős kerestetik. Csak jó referenciákkal rendelkezők ajánlkozzanak. „Biztos állás“ jellegére a kiadóba.

Keresek azonnali belépésre mészárossegédet, akinek több évi gyakorlata van a kóserhus árulásában. Löwy Jeremiás Cluj, Calea Traian 72, vagy Str. Dubalarilor 1. Ugyanott egy megbízható pénztároskasszonyt keresetek.

Jókarban levő íróasztal, könyv. és ruhaszekrény, valamint két férfiöltöny olcsón adódó. Str. Grigorescu 64, I. em., ajtó 4.

Két szép nagy szoba kiadó május 1-re. Str. Baron L. Pop 10, emelet.

Bevezetett szappanüzem keres százezer lejtel társat. „Rentabilis“ jellegére a kiadóba.

Ügyeljen a névre

Strofer

ez a valódi gyermekhintőpor. 16 és 24 lej

rekekkel kísérletezett. Eleinte csak házi célokra, hogy fiának háromkerékű játékát megkönnyítse. Drótra vette fel a gumit és ezzel felkelte a szakemberek figyelmét.

A kaucsuk hírtelen népszerűsége a brazilai ültetvényeseket a világ leghatalmasabb kapitalistáivá lendítette. Seholy nem lehetett gumifákat ültetni, az emberiség ugyszólván a brazilai ültetvényesek diktátumának volt kitéve, akik külön hadsereget szerveztek meg arra a célra, nehogy a magvakat elvigyék. A kormány természetesen az ültetvényesek oldalára állott és súlyos büntetést szabott, ki azokra, akik a gumifák és magvak kivitelét tilalma ellen vétettek. Ennek megfelelően a kaucsuk ára is óriási módon emelkedett. Már olyan magasra mentek ezek az árak, hogy szinte veszélyeztetették a modern autópárt.

Ekkor nyilván az autógyárosok megbízásából, csempészárúként sikerült egy egész hajórakomány gumifa-magvakat Európába hozni. Sir Henry Wickham százézerrel hozta Angliába ezeket a magvakat, ahol a London melletti Kew nevű botanikus kertben tovább tenyésztették. A fiatal palántákat azután Nagy-Britannia trópusi gyarmataira vitték és itt tovább termelték. Brit-Keletindia ma a gumi egyik legfontosabb termelő országa. Amilyen drága a

A „MERA“ autobuszvállalat

a t. utazóközönség szíves tudomására hozza, hogy

1935 április 8-tól

kezdődőleg gyorsjáratu autobuszközlekedést indít.

vanatközlekedéssel Cernautira

Cluj—Dej—Bistrita—Vatra Dornei között

Indul: Clujról 5 órakor
Erkezik: Deje 6.40 órakor
Indul: Dejről 6.50 órakor
Erkezik Bistritára 8.40 órakor
Indul: Bistritáról 9 órakor
Erkezik: Vatra Dorneire 11.45-kor

Indul: Vatra Dorneiről 15 órakor
Erkezik Bistritára 17.45 órakor
Indul: Bistritáról 18 órakor
Erkezik: Deje 19.50 órakor
Indul: Dejről 20 órakor
Erkezik: Clujra 21.40 órakor

Vonatindulás Vatra Dorneiből 14.33 órakor.
Vonatérkezés Cernautira 20.42 órakor

Vonatindulás Cernautiból 8.04 órakor
Vonatérkezés Vatra Dorneire 14.32 órakor

Viteldij

Cluj—Vatra Dornei menet 250 lej, menettérti 450 lej, Bistrita—Vatra Dornei menet 125 lej, menettérti 225 lej.

Kényelmes utazás

Pontos közlekedés

HIREK

— A belga kormány Roosevelt rendszerét akarja bevezetni. Párizsból jelentik: Az Information szerint a belga kormány az amerikai NRA-hoz hasonló intézményt készült létesíteni.

— Az ellenzék győzött a földműzvársárhelyi választásokon. Budapestről jelentik: Földműzvársárhely két mandátumát egy szociáldemokrata és egy nemzeti agrárpárti szerezte meg. A tegnapi vidéki pótválasztási eredmények újabb öt nemzeti egységpártinak jelentenek mandátumot.

— Bulgáriában tüzharc folyt kommunisták és csendőrök között. Szófiából jelentik: A bulgáriai Todowo közelében csendőrök és kommunisták között tüzharc folyt. A támadók két halottat vesztettek, a csendőröknek is van egy halálos áldozatuk.

— Összeütközések voltak Görögországban köztársaságiak és monarchisták között. Rómából jelentik: A lapok jelentései szerint Görögországban több helyen összeütközések voltak a köztársaságiak és a monarchisták között. A karhatalom közbeavatkozott a tartózkodásokat eszközölve.

— A német náciak nincsenek elragadtatva a danzigi választási eredményektől. Genfből jelentik: A lapok értesülései szerint a nemzeti szocialisták nincsenek elragadtatva a danzigi választási eredményektől. Nem tartják elegendő magának az elért 60 százalékos többséget, miután így nincsenek abban a helyzetben, hogy alkotmányváltoztatást keresztülvigyenek. Ehhez ugyanis kétharmad többség volna szükséges.

— Fekete női tászkát találtak a posta épületében. Tegnap a központi postahivatal épületében egy fekete női tárcát találtak, amelyben egy fehér zsebkendő és Szabó Mária részére dr. Lengyel M. által kiállított recept volt. A tulajdonos átveheti a tárcát a központi rendőrségen.

— Agyvértdudulás, szívszorogás, nehéz légzés, félelemérzet, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz használatát által igen sokszor gyorsan megszüntethetők.

— Kedden este tartották meg a Goldmark Zenegyűlést április 11-iki hangversenyének próbáját és a kisszámú hallgatóságot valószínűleg elbűvölte az a technikai és előadási készség, mely a cluj-i legjobb zenekedvelőkből álló zenekar kiforrott előadását jellemzi. Haydn „Die Uhr” című szimfonikus szüpségeket tett szimfonikus előadása sokáig fogja még a cluj-i zeneértők beszédének tárgyát képezni. A hangverseny legnagyobb élménye kétségkívül Hevesi Piroshka szereplése lesz, aki Beethoven nagy előadási technikát és felkészültséget kívánó Es-dúr zongorahangversenyt adta elő bámulatos virtuozitással, Boskovich Sándor lendületes dirigálása által irányított szimfonikus zenekar kíséretével. A nagy érdeklődésre való tekintettel számozott jegyek már csak korlátozott számban kaphatók elővetelben a Kohn-gyógyszertárban, Piata Unirii 9. (Tel. 11-38.) a Lepage könyvtárában, Piata Unirii 20. (Tel. 4-38), a Columbia üzletben, valamint a koncert estjén a pénztárnál. A hangverseny, melyen a cluj-i zeneértő közönség színe-java ad egymásnak találkozót, este 9 óra körül pontosan kezdődik a katolikus gimnázium dísztermében. Kezddéskor a nézőtérre vezető ajtókat lezárják.

— Kapitány és detektív pere a cluj-i törvényszéken. Cădea Romulus volt sziguranca detektív felkereste egy napon Szabó István közlegény ismerősét, aki Diaconescu Grigore kapitány keze alatt szolgált. A detektív azt az ajánlatot tette Szabónak, hogy adjon neki ötezer lejt, és akkor felmenteti a katonai szolgálat alól, majd Diaconescu kapitány jó ismerőse és sikerül majd elintéznie. Szabó abban a reményben, hogy megszabadul a katonaságtól, adott ezer lejt Cădeának, de a beígért szabadulás egyre később. Egy napon aztán Szabó jelentést tett felettesének, Diaconescu kapitánynak, aki ezután bűnvádi feljelentést adott be a detektív ellen. A vizsgálat megkezdése idején Cădeat felmentették állásából. A törvényszék tegnap tárgyalta le a volt detektív zsarolási perét, aki azzal védekezett a tárgyaláson, hogy csak kölcsönös kérte a pénzt és nem erőszakolt ki Szabótól. A bíróság minden védekezés ellenére bűnösnek mondotta ki Cădeat és 15 napi elzárásra ítélte.

rendelkezésünkre bocsátja a legszenzációsabb
KOSZTUM ÉS RUHA SELYEM-ANYAG

választékát

- BRASOV** PIATA LIBERTĂTEI 3 (SZABADSÁGTER (BUZASOR))
- SIBIU** STR. REGINA MARIA 34. (HEILTAUERGASSE)
- CLUJ** STR. GEN. NECULCEA 2. (RENNER PÁLOTA)
- TIMISOARA** BUL. REGELE FERDINAND 7 (PALACE)

— Sirkövetés Brasovban. Vasárnap délután 11 órakor kegyeletes ünnep keretében avatták fel azt a sirkövet, melyet az Ivria sportegyesület állítottatott a tragikus körülmények között elhunyt elnökének, Vágó András emlékére. Staumler Henrik főkapitány „Adon alom-ja után dr. Deutsch Ernő főrabbi kegyeletos szavakban beszélt a nem-es emberről, kinek emlékére az Ivria az emléktöve emeltette. — Citrom Aladár alelnök román nyelvű beszéde után, Bagoly a sportegyesület nevében beszélt Vágó Andrásról, a sportférfiről, kinek méltó zászlóhordozója az Ivria Sport Club. Vasárnap az Ivria a bajnok mérkőzésén is adozott Vágó András emlékének egy pernyi megállással. F. L.

— A targoncái cionista helyecsoport ma, szerdán este 9 órai kezdettel a Zsidó Kulturház nagytermében a jeruzsálemi héber egyetem tízéves fennállása alkalmából ünnepélyt rendez. Ezen előadás keretében dr. Engelberg Dezső: „Miénk Palesztina?” címmel tart előadást. Belépés díjtalan. Érdeklődőket szívesen lát az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség targoncái csoportja.

— Utazási kedvezmények a Budapesti Nemzetközi Vásár belföldi látogatói számára: A vásárigazolvány az összes magyar vasutvállalatok vonalain április 27-től május 13-ig Budapestre és május 3-tól május 19-ig Budapestre vissza 50% kedvezményre jogosít. A belföldi utasok teljesára jegyet vesznek, amellyel díjmentesen utazhatnak vissza az induló állomásra. Ugyancsak féléru utazásra jogosít a vásárigazolvány a MFTR és a DGT dunai hajóin. A MAVRAT vonalain a vásárigazolványok tulajdonosai 20-40%-ig terjedő kedvezményben részesülnek. Részletes fevilágosítás és vásárigazolványok a vásár tb. képviselőinél és az utazási irodákban kaphatók.

— Halálozás. Özv. Hirsch Mihályné, Odorheiu, március hó 30-án, 75 éves korában elhunyt.

— Roosevelt aláírta a munkanélküliség enyhítését célzó törvényt. Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök aláírta a munkanélküliség enyhítését célzó szükség törvényt.

— Ideges embereknek és lelkibetegeknek az igen enyhén ható, mindig megbízható természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel éhgyomorral egy pohárral bevéve — rendszeres béműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt.

— Rövid hírek mindenünnen. A Meteorológiai Intézet jelentése szerint hőemelkedés várható. — Párizsból jelentik, hogy a cha-teau-thierry autóversenyen Castano versenyző autója beleszaladt a közönség közé és több embert megsebesített. A versenyzőt tegnap kihallgatták, hogy mennyiben terhelte őt a felelősség a szerencsétlenségért. — Budapestről jelentik, hogy a Hatvan közelében levő Csányi-malomban robbanás történt, amely szétverte a malom gépészét és több más közelben tartózkodó egyént is súlyosan megsebesített. — A párizsi igazságügyi palotában tűz ütött ki, amelyhez kivezényelték az egész párizsi tűoltóságot. Két órai megfeszített munka után sikerült a tüzet lokalizálni, de így is az egyik 13-ik századbeli torony teljesen leégett. — Heidelbergben az egykori királyi kastély udvarán május hat-odán egészen 12-ig Beethoven-ünnepségek lesznek. Előadásra kerülnek többek között a Kilencedik szimfónia és a Missa Solemnis is. — A Rodeni tavon nagy viharban elsüllyedt egy svájci gőzös. Két matróz a hullámokban lelte halálát.

— A cluj-i jesiva saját házat kap. A cluj-i jesiva, amely rövid fennállása óta beigazolta életrealizációját és zsidó kulturhivatását, nyári szemeszterének megnyitása alkalmával valószínűleg nagyobb alapítványt kap, amely lehetővé teszi, hogy a jesiva saját házában működhessen. Az alapítványt egy cluj-i származású, fenkölt gondolkozású bucaresti jötevőtől várják. Ez az alapítvány bizonyára indítéka lesz újabb alapítványoknak, amelyek az intézmény nyugodt menetét lesznek hivatva biztosítani.

— Elrontotta a gyomrát? Hirtelen (acut) gyomorrontás esetén vegyen óránként 2-2 szem Salvaacid pasztillát, a tünetek (hányás, görcs, láz, bevont nyelv, stb.) megszűntéig. Biztos hatás, gyors gyógyulás.

— Gyomorhajos Ön? Gyomorégés, gyomor-fájás, görcs, puffadás, stb. ellen minden étkezés után 2-2 szem Salvaacid biztosan hat. 15 szemet tartalmazó kis tubus 50 lej 50 szemet tartalmazó üveg 150 lej Kapható minden gyógyszerárban és a romániai képviselőknél: „Szent István” gyógyszer-tár Oradea, Str. I. C. Bratianu 60.

— A Bész Jáákov egyesület felhívása. Zsidó Anyák! Bizonyára hallottatok a Bész Jáákov iskolák által elért óriási eredményről, amit a zsidó leányok, zsidó szellemben való nevelése terén eredményezett. Örömhirt hozunk tehát minden zsidó anyának azzal, hogy sikerült helyben is a Bész Jáákov iskolát fel állítani és ennek vezetésére sikerült megnyerni Giebertmann H. kisasszonyt, aki pár héttel ezelőtt két gyönyörű előadásával az egész közönség tetszését nyerte meg és aki több éven át a vinitai Bész Jáákov iskolát vezette. Hítbuzgó anyák! Akarjátok leányaitokat a tóra szellemében nevelni? Akarjátok-e, hogy leányaitok hűek maradjanak a zsidó néphez és annak tradícióihoz? Akartok leányaitokból öntudatos zsidó leányokat nevelni? Akkor irassátok be azonnal a Bész Jáákov iskolába. Beiratkozások eszközölhetők: Ipreun papírútlejt Reg. Ferd. 34. E. Rosenzweig Reg. Maria 6. Blanaria Bixenspannaer Reg. Ferd. 3. Tricotage str. Paris 38. A cluj-i Bész Jáákov iskola vezetősége.

— Új építési Enciklopédia. Dr. Müller Károly szerkesztésében „Építési zsebkönyv” cím alatt páratlanul tartalmas és hasznos munka jelent meg. A könyv csak alakjánál fogva zsebkönyv, egyébként hatalmas munka, való-ságos Enciklopédia. 1300 lap terjedelmű, rengeteg ábrával, ára vászonkötésben 726.— Lei, Lepage-nál, Cluj. Néhány újabb műszaki könyvet megemlítnék: Balla: Az automobil elektromos berendezése, második kiadás 1933, ára 330.— Lei. Egressy: Gyakorlati vasbetonsztatika 1935, ára 594.— Lei. Jakó Géza: Az anyagárak ismertetése 1934, ára 412.— Lei. Nánky-Pattantyus: Dugattyus szivattyúk és kompresszorok szerkezetana 1934, ára 198.— Lei. Bónay: Lokomotivok, vasúti kocsik 1935, ára 264.— Lei. Helbig Renée: A vitorlázó repülősport 1935, ára 73.— Lei, Kausser János: Rádiótechnika, II. kiadás, 1933, ára 264.— Lei, Nemák Béla: Elektrotechnika 1934, ára 198.— Lei, Pogány Béla: Fizika 1934, füzve 1254.— Lei. Lepage-nál, Cluj. Kérjen teljes műszaki jegyzéket Lepage-tól, Cluj.

Az Aviva-Barisszia 11-ik konferenciája Alba-Iulian

Cluj, április 9. Megirta az Uj Kelet, hogy a Hitachdut Aviva-Barisszia központi vezetősége április 28-ra Alba-Iulára hívta össze a szervezet 11-ik országos konferenciáját. Az A. B. Jom Hahitachdutja iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg az erdélyi cionista ifjúság körében és a szervezet csoportjai nagy előkészületeket tesznek a Jom Hahitachdutra.

A konferencia négy napra van kontemplálva, a tényleges tárgyalások azonban három napot fognak igénybe venni, míg a negyedik napon kirándulást tesznek a delegátusok és vendégek az A. B. Hategen levő chalucl telepére.

A konferencia április 28-án, vasárnap délután veszi kezdetét. Az ünnepélyes megnyitó ülés programja a következő:

1. Megnyitó beszéd. Tartja Kasztner Rezső. 2. Helyi testületek üdvözlése. 3. Halottak emlékezte. Tartja Danzig Hillél. 4. Beszámoló a palesztinai építőmunka problémájáról és a jisiv helyzetéről. Tartja Grosz Juda (Gedera.)

A konferencia tárgyalásainak anyagát a következő referátumok fogják képezni:

1. Jelentés a szervezet elmúlt évi tevékenységéről és mai helyzetéről. Tartja Noél Ferenc. 2. Referátum a cionizmus politikai helyzetéről, az erdélyi cionista mozgalomról és az A. B. feladatairól a jövőben. Tartja Danzig Hillél. 3. Chaluclnevelő munkánk tapasztalatai a hachsrán és a kibbucban. Tartja Grosz Juda. 4. Referátum a hebraizációról. Tartja Walter Eliézer, a palesztinai Histadrut kiküldöttje. 5. Jelentés az A. B. munkájáról a Nemzeti Alapok érdekében és a további munka irányáról. Tartja Kincs Lipót. 6. Referátum a zákének kérdéséről. Tartja dr. Schächter László (Deva). 7. Pénzügyi jelentés. Tartja Danzig Tibor. 8. Javaslato a pénzügyi és adminisztrációs kérdések megoldására. Tartja Guttfried János. 9. Jelentés a Háboné-mozgalomról. Tartja Walter Mose. 10. Az A. B. és a Háboné együttműködése a jövőben. Tartja Kemény Avram.

A konferencia első napján az albaiuliai Aviva-Barisszia ismerkedési estélyt rendez. A konferencia második napján Kasztner Rezső tart előadást „A cionista ifjúság feladatai a galutban” címmel. A harmadik napon zsidó irodalmi estet rendez a konferencia vezetősége, amelynek keretében a palesztinai héber irodalom és költészet köréből fognak előadni: Grosz Juda, Márk Irén, Sándor Nusí és Adler Hubert. Az irodalmi estet Danzig Hillél előadása vezeti be.

Fogorvosok és fogtechnikusok figyelmébe. Dr. Salamon Henrik, egyetemi tanár „Fogpótlástán” c. műve a legnagyobb alapvető mű ezen a téren, 312 lap, nagy alak, 200 ábra, 6 tábla, most árszállításban 264.— Lei Lepage-nál, Cluj. Ugyanott kapható Salamon — Fogorvosi hidpótlások rendszertana 132.— Lei, A modern orthodontiai terapia 99.— Lei, Winkle — Letört porcellánfazzetták pótlása 53.— Lei, Simon Béla, egyetemi tanár Foggyógyászat, II. bővített kiadás, árszállításban 99.— Lei, dr. Alexy-dr. Ketty: Orvos-természettudományi szótár 198.— Lei, Lepage-nál, Cluj. Kérje az orvosi szakkönyvek teljes jegyzékét.

arsaság
ertje

isősém. (9.szer.)
zerem. (A nagy-
operett első ol-

ymosán Magdával
s Béla és cigány-
bűvészei 5-ödször)
ántsvirág. (Stefa-
epben, oicsó hely-

(Solymsán Mag-
Puskás Béla és
közreműködésével,
bdszor.)

isősém. (A ket-
Gábor Marával.

isősém. (A kettős
Marával. (11.szer.)

zánk

estvérek
zlete
Maria 15.

ESZAK

2 lej, vasgarni
próhirdetés 20 lej,
lék kedvezmény,
biztetendő. Jelleg-
k, ha portobélyeg
an.

oménnyel közvetít
ekkel rendelkező
Regele Ferdinand

lyeztem Str. De-
mészaros mellett
vérdemü közönség
érem. Adler cuk-

teljes utiköltséget
jellegre a kiadóba.

os vasúti kedvez-
képzett' jellegre

dász és bélyegzős
ciákkal rendelke-
állítás' jellegre a

re mészarosagét-
lata van a kóser-
emias Cluj, Calea
arilor 1. Ugyanott
kissasszony keres-

könyv. és ruha-
költöny oicsón el-
em., ajtó 4.

kiadó május 1-re.
et.

n keres százezer
jellegre a kiadóba.

